

JAPONSKE CETE SO UVEDLE OFENZIVO V MANDŽURIJI

KITAJSKO VSTAŠKO GIBANJE, KI JE NAPERJENO PROTI NOVI VLADI, JE TREBA ZATRETI

Tri brigade bodo skušale v Sungari dožiti obkoliti nasprotnike sedanje mandžurske vlade. — Oviran promet na kitajski vzhodni železnici. — Tudi kantonsko vojaštvo je stopilo v ofenzivo. — Vstaši so dobili velika ojačenja. — Japonsko prebivalstvo v velikih skrbah.

HARBIN, Mandžurija, 27. aprila. — Japonsko vojaštvo v Mandžuriji je uvedlo splošno ofenzivo. Izza zavzetja Činčova še ni bilo takih vojaških operacij kot se pripravljajo sedaj.

V severnem delu Mandžurije je izbruhnila vstaja proti novi japonski vladi, ki je, kakor znano, Japoncem zelo naklonjena ter je popolnoma odvisna od njih. Naloga japonskega vojaštva je, to vstajo z orožjem zatreti.

Tri japonske brigade pod poveljstvom generalnega poročnika Hirose so se lotile težavne naloge. Vojaki so se odpeljali deloma na rečnih čolnih, deloma po železnici proti Sungari dolini. Vstaši ogrožajo to dolino ter vzhodno progo kitajske vzhodne železnice. V Sungari dolini je dvajset tisoč dobro oboroženih vstašev. Kitajski vojniki jih bodo skušali obkoliti.

Brigada, kateri poveljuje generalni major Nakamura se je odpeljala na dvaindvajsetih rečnih parnikih proti severu. Parniki so zaščiteni z jeklenimi ploščami, in na vsakem sta dva velika topova.

Spremljajo jih štirje kanonski čolni, ki so bili svoječasnno last maršala Čang Hsei Lianga, pozneje so pa postali last nove mandžurske vlade.

Nakamurov oddelek sestoji iz infanterije, artilerije in pionirjev. General upa, da se bosta obe skupini sestali v bližini Sanhsina, kjer bo po porazu vstašev odprt glavni stan.

Plovba po z ledom napolnjeni reki se vrši jako previdno, kajti Japonci domnevajo, da so vstaši položili mine.

Rengo poročevalska agentura poroča, da so se čete, ki so prej priznale režim Pu Yia, spuntale v dolenjem delu Sungari doline ter obkolile mesto Tunghua, kjer se nahaja japonska konzularna agentura.

Ker prevladuje velika bojazen za varnost japonskih prebivalcev, so odšli tja iz Mukdena in Antunga močni policijski oddelki.

Vstaši so dospeli do Yulengpu, sedem kilometrov zapadno od Tungliao. Japonska garnizija v Tungliao se je že pripravila na obrambo mesta.

MOSKVA, Sovjetska Unija, 27. aprila. — Časniška agentura "Tass" je dobila iz Pekinga poročilo, da je promet na južnem delu kitajske vzhodne železnice ustavljen ter da je prekinjena brzozjavna zveza med vzhodno progo in Vladivostokom. Vstaši so zasedli postajo Sanchakhe.

Moskovsko časopisje objavlja tudi druge brzozjavke z Daljnega iztoka, v katerih je rečeno, da so belogardisti napadli dva ruska konzularna uradnika v Harbinu ter oplenili stanovanje nekega sovjetskega državljanja.

Ruski ravnatelj kitajske vzhodne železnice je odločno zanikal govorice, da so železničarji zastavkali.

KANTON, Kitajska, 27. aprila. — Kantonske oblasti izjavljajo, da je prodiralo osemdeset tisoč

Stvar razorožitve na mrtvi točki

OBRATOVANJE V FORDOVH TOVARNAH

V najkrajšem času mora biti izdelanih po milijona avtomobilov. — Vsega skupaj ima Ford dvaintrideset tovarn.

Detroit, Mich., 27. aprila. — Ford Motor Company naznanja, da je River Rouge naprava prekoračila število 1000 avtomobilov na dan in pravi, da bo v maju izdelala na dan nad 2000 avtomobilov.

Po načrtu Fordovih uradnikov mora biti v najkrajšem času izdelanih 500.000 avtomobilov. Poleg tega bo treba ugoditi raznim naročilom za 300.000 avtomobilov. Do sedaj je zaposlenih 85.000 delavcev in njih število bo treba povečati. Načrtj bodo pokliani na delo stari delavci.

Ko bo to dni odprta nova Fordova tovarna v Edgewood N. J., bo imel Ford 32 tovarn in vse bodo v najkrajšem času pričele s popolnim obratom in druge tovarne bodo v kratkem pričele.

DUHOVNIK SE JE ZGRUDIL V GROB

Praga, Čehoslovaška, 27. aprila. — Župnik Buddenbaum v Souhri v gorliskem okraju je pri nekem pogrebu ravno molil zadnje molitve in govoril besede "naši dnevi so štet", je onamud in padel v grob. Zadel ga je kap in je bil takoj mrtev.

VELIKODUŠEN TUJEC

Glendennin, W. Va., 27. aprila. — Farmer John H. Board se vedno ne more razumeti, kako se more zgoditi kaj tako nenavadnega. Ko je popravil svoj voz, pride nek nepoznanec in mu da \$500 in pravi, da ne ve, zakaj je dobil ta denar.

POLJSKI PRIDELKI ZA DAVKE

Salt Lake City, Utah, 27. aprila. — Mestna komisija je sklenila, da sprejema zelenjavo in druge poljske pridelke kot plačilo za najemno zemljo. S temi pridelki bodo hranili živali v zverinjaku.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

komunističnih vojakov proti Amoyu in Fučovu. — Pred par dnevi so se obrnili proti kantonski armadi, ki prodira v provinci Fukien.

V kratkem času bi prišlo med obema armadama do odločilne bitke.

Amoy in Fučov sta važni mesti ter ležita ob obali severovzhodno od Kantona.

Glavni cilj kantonske armade je zopetno zavzete province Kiangsi, ki meji na Fukien in Kwantung.

SLAJNA PALAČA LIGE NARODOV

Veljala bo pet milijonov dolarjev. — Nekaj ogrožja je že postavljena. — Temelj za knjižnico dovršen.

Ženeva, Švica, 27. aprila. — Nova palača Lige narodov bo dogotovljena leta 1934. Ogrodje tajniškega poslopija je že postavljeno. Tudi zborovalno poslopje so pričeli že delati. Sedaj kopljejo temelj za Rockefellerjevo knjižnico.

Načrt za stalno Ligin palačo je bil predložen že leta 1926. Po dolgem posvetovanju glede prostora je bil položen vogelni kamen leta 1929. Z delom pa niso pričeli do marca 1931.

John D. Rockefeller, ml., je dal novo spodbudo, ko je prispeval dva milijona dolarjev za palačo, v kateri se bo nahajala knjižnica. Odkar je bila ustanovljena Liga narodov, so Amerikanci prispevali nad osem milijonov dolarjev.

Wilsonov spominski sklad je prispeval \$25.000 v spomin na pravega ustanovitelja Lige narodov. Liga je sklenila, da uporabi ta znesek za bakrena vrata pri glavnem vhodu v palačo Lige narodov.

O sedanjem prostoru palače se delegati še vedno prepirajo. Stavbni odbor je hotel imeti palačo, ob jezeru v bližini, kjer se sedaj nahaja Ligin tajništvo. Mesto je ponudilo primeren prostor, toda ni bil dovolj velik.

Zastopniki Lige so pričeli pogajanja z neko Angležinjo, Mrs. Alexis Barton, da bi poleg ponudjenega prostora kupili njeno posestvo, toda Angležinja ni hotela prodati.

Prvotni prostor je bil najlepši in se nahaja na griču, od koder je krasen razgled od treh krajev na jezero. Toda izbrali so drug manj privlačen prostor.

Liga je od svoje ustanovitve bila nastanjena v nekdanjem najraznnejšem hotelu ob jezeru — Hotel National. Kupila ga je za pet milijonov švicarskih frankov. Po raznih posredovanjih je bilo celo posstvo prodano za štiri milijone frankov.

MAČKA DOJI ZAJCE

Palmere, Cal., 27. aprila. — Mačka, ki je izgubila dve svoji mali mački je dobila tolažbo v tem, da je prevzela zajčka. Mačka skrbi za zajčka ravno tako kot za obe mačici.

STALINOVA ŽENA PRIDNO ŠTUDIRA

Hoče postati ravnateljica tovarne. — Je mati dveh otrok. — Njen pastorek je samo sedem let mlajši od nje.

Moskva, Rusija, 27. aprila. — "Tovarišica Nadija Allelujeva", kot je poznana v šoli, pa je žena sovjetskega diktatorja Josipa Stalina, je samostojna žena in prava komunistinja.

Na telmčni šoli obiskuje triletni kurz pod svojim dekliskim imenom in se hoče izučiti v izdelovanju svilenih izdelkov. Ne glede na to, kaj je njen mož, se ravna po Leninovem nauku, da je človek vreden le to, kar je, ne pa, kdo je.

Nadija Allelujeva se sicer nekoliko nagiblje na obilnost, toda svojih trideset let nosi z deklisko živahostjo. Oblači se v priprosto obleko, si čee svoje dolge lase gladko nazaj in jih zavije v šop. Stalina je poročila leta 1919, ko je bila stara komaj 17 let in je druga njegova žena. S tem je postala mameha sina, ki je samo sedem let mlajši od nje. S Stalinom pa ima dva otroke.

Stalinova družina stanuje v Kremliu, toda žena se voz vsak dan s poulično železnico v šolo in iz šole. Ta pot ji vzame eno uro na dan. Pouk v šoli traja po sedem ur na dan, nato se mora učiti še doma in opravlja poleg tega še gospodinjstvo.

S svojim učenjem želi doseči zmagoščost da bo nadzorovala tovarno za izdelovanje umetne svile. Večinoma je med učenjem v laboratoriju, kjer v različnih steklenicah opazuje stopnjevalni razvoj svilnatih izdelkov.

V šolskem redu ni za njo nobenih posebnih predprav. Ako se v kakem oziru pregreši proti kakim odredbi, je poklicana na odgovor. Pred kratkim je bilo njeno ime na šolski deski, ker ni redno obiskovala pouka in tudi ni o pravem času vrnila izposojenih knjig iz šolske knjižnice.

ŠPANSKI JEZUITJE V BELGIJI

Bruselj, Belgija, 26. aprila. — Ko je španska republikanska vlada izgnala jezuite, so se večinoma naselili v Belgiji. Kupili so veliko posestvo Marneffe, kjer so našli svoje zavetje tudi jezuiti, ki so bili pregnani iz Francije.

Po vojni so jezuiti zopet ostali v Franciji in pred dvema letoma je poštini urad kupil posestvo v namenu, da napravi dom za stare poštnne uslužbenke. Španski jezuiti so vzeli posestvo v najem za dve leti.

MACDONALDOVE OČI SO BOLJŠE

Ženeva, Švica, 26. aprila. — Zdravstveno stanje očel angleškega ministrskega predsed. Ramsay MacDonalda je zadovoljivo, dasi so bile razširjene govorice o njegovem prihodu v Ženevo, da mu očel naglo pekaajo. Zdravniki odločno zanikajo, da bi se moral MacDonald zaradi očel umakniti iz javnega življenja.

FRANCOSKI MIN. PREDSEDNIK TARDIEU JE NEVARNO ZBOLEL

ŽENEVA, Švica, 27. aprila. — Upanje, da se bo sestala v petek v Ženevi konferenca zastopnikov petih velesil, ki bo odstranila glavne ovire razorožitvene konference, se je razblinilo v nič, kajti sinoči se je izvedelo, da je francoski ministrski predsednik Tardieu nevarno zbolel, vsled česar ne more odpotovati iz Pariza.

Če je njegova bolezen resnična, ali le pretveza, se ne ve. Znano je le toliko, da se Tardieu noče pred volitvami baviti z važnimi političnimi problemi.

Pri volitvah si hoče zagotoviti svoje dosedanje mesto in ostati še nekaj časa na krmilu.

V slučaju, da bi pri sedanjih pogajanjih kaj popustil oziroma storil nekaj kar bi ne bilo Franciji v prid, bi si nakopal sovražstvo svojih prijateljev.

Vsled tega zadnjega razvoja je izginila vsa možnost, da bi bilo mogoče kaj konkretnega storiti v zadevi razorožitve.

Istotako je izginilo vse upanje za sklenitev francosko-italijanske mornariške pogodbe.

Ameriški zastopnik, državni tajnik Stimson, bo kmalu odpotoval od tukaj ter pred svojim odhodom ne bo konferiral s francoskim ministrskim predsednikom.

LEP REKORD

Auburn, N. Y., 27. aprila. — Auburn kaznilnica ima ravno sedaj največ jetnikov ves čas svoje ga obstoja. V kaznilnici je 1905 kaznujeencev v moškem oddelku in 126 v ženskem oddelku. Prej jih je bilo največ 1612.

VRNITEV ČRIČKOV

Raleigh, N. C., 27. aprila. — Država No. Carolina bo v maju in juniju doživela najudovitejši pojav v življenju žuželk, ko bodo zopet prišli črički ali cikade, ki se pojavijo vsakih 17 let.

Čvrčanje in prijetno petje teh žuželk na drevju po vrtovih in gozdovih bo naznanilo prihod teh nenavadnih žuželk.

Letos bodo prišli črički, ki so se izvalili iz jajčec, ki so bila izležena v lubje drevca leta 1915. Iz jajčec so se zglele majhne ličinke, ki so počasi lezle do korenin drevca in so tam živele do časa, ko so dozorele do popolne žuželke. Prihodnji mesec bodo zlezle iz zemlje in jih bo na tisoče.

Je sicer več vrst čričkov, toda najbolj je poznana vrsta, ki se pojavi vsakih 17 let. Toda te žuželke ne napravijo mnogo škode na rastlinah.

STROG SODNIK

Sydney, Avstralija, 27. aprila. — Po mnenju Mrs. Aimee Belle Edol je sodnik, ki jo je sodil, zelo krivičen. Sodniku ni hotela povedati, od kod je prišlo njeno bogastvo in sodnik jo je poslal v ječo, ker se ni hotela pokoriti sodniškovi zahtevi. Rekla je, da rajši ostane v ječi vse svoje življenje, kot pa bi se opravičila pred "krivičnim sodnikom". — To je sicer njena pravica, toda v ječi mora ostati toliko časa, dokler ne ugodni zahtevi sodnika.

ANDORA BO IMELA VOJSKO

Barcelona, Španija, 27. aprila. — Mala republika Andora, ki ni bila oborožena skozi 1200 let, je sklenila, da bo postavila svojo vojsko, ker so zadnje čase delavci stavkali.

Na prošnjo male republike, ki se nahaja v Pirenejih med Francijo in Španjo, je poslala Francija oroniškega kaprola, ki dobro govori špansko in ki bo postal poveljnik "vojske" v Andori.

Od časa Karola Velikega pa do danes ni Andora imela svoje vojske ali policije. Ako je prišel kak nemir so prebivalci prišli na ulice s svojimi puškami in so nemirne razgnali. Toda malokdaj je bilo treba kaj takega. Toda pred kratkim je bilo treba posredovati, ko je okoli 400 delavcev, ki so bili zaposleni pri gradnji vodovodnega rezervara, zastavkalo in je izgledalo, da mogoče pride do kakih izgradov. Gospodarji so s puškami zbrali stavkarje in jih postavili preko meje na špansko stran ter jim je bilo ukazano z namerjenimi puškami, da se razidejo.

Republika Andora ima kakih 5000 prebivalcev.

NAJVEČJI HRAST NA SVETU

Austin, Texas, 27. aprila. — Velik hrast raste na prostoru vzhodno od Copano Bay v okraju Arkansas in profesor botanike na Texas vseučilišču, dr. B. C. Tharp je mnenja, da je to največji hrast na svetu.

Deblo ima osem čevljev v premeru, je 35 čevljev visok in njegove veje se razprostirajo skoro 100 čevljev široko.

STROJ, KI LOVI KROGLE

Tokio, Japonska, 27. aprila. — Sedanji spet med Japonsko in Kitajsko ima vsaj eno dobro stvar na sebi, namreč, da so nekateri Japonci napravili nove iznajdbe. Najbolj zanimiva iznajdba, ki je bila ponudena vojnemu ministrstvu, je stroj v obliki visokega dimnika, ki se vozi po kolesih. Iznajditelj zatrjuje, ako se ta stroj vozi proti sovražniku, dimnik zbira sovražnikove krogle v cev in jih spušča v posodo za krogle.

Druga iznajdba je zopet oklopi in avtomobil s ostrimi klinami, ki pokosi sovražnike. Zopet druga iznajdba je stroj na motornem kolesu, ki ima spredaj strojno puško zadelj pa plug. Iznajditelj pravi, da je ta stroj najbolj primeren za obdelovanje zemlje v Mandžuriji, da na enem koncu ore, na drugem pa varuje kmetje pred napadi mandžurskih roparjev.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakner, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00
Za pol leta \$3.50
Za imenstvo za celo leto \$7.00
Za četrt leta \$1.50
Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in udeležnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3578

RAZPUŠČENA HITLERJEVA ARMADA

Šele z razpustom Hitlerjevih napadalnih in obrambnih čet je bila svetovna javnost opozorjena na moč te zasebne armade, ki je predstavljala državo v državi.

V Hitlerjevih vojaško organiziranih četah je bilo zbranih blizu 400,000 ljudi, torej več, kakor jih štejejo nemška armada, žandarmerija in policija skupaj. Natančno število seveda ni znano in ga tudi ni mogoče ugotoviti, ker se je vsak dan spreminjalo.

Narodnosocialistična vojska je bila popolnoma ločena od strankine politične organizacije. Bila je ž njo v zvezi le z nekako personalno unijo na ta način, da je bil Hitler kot predsednik stranke ob enem vrhovni poveljnik vojaške organizacije.

V nižjih edincah je bilo strogo prepovedano, da bi bil kak politični vodja ob enem vodilen funkcionar v vojaški organizaciji.

Glavni del Hitlerjeve vojske so tvorili takozvani SA-oddelki (Sturm Abteilungen) razdeljeni so bili na 125 regimentov in 3000 kompanij, šteli pa so okrog 250,000 mož, ki se jim je pridruževalo še nad 50 tisoč fantov, organiziranih v mladinskih oddelkih.

Med "vojaki" so bili pripadniki vseh možnih stanov in nekdanji pristaši najrazličnejših strank.

Večino so tvorili brezposelni, ki so se vpisali v Hitlerjevo vojsko predvsem zaradi tega, da so bili preskrbljeni. Značilno je, da je bil med "vojaki" izredno velik procent ljudi, ki so imeli že opravka s kazensko sodnijo. Poveljniki oddelkov so bili skoro izključno bivši nemški oficirji.

Kakor poprejšnja nemška vojska, je imela tudi Hitlerjeva poseben generalni štab, čegar formalni poveljnik je bil Hitler, resnični pa bivši podpikovnik Roehm, o katerem je bilo ravno v zadnjem času mnogo govora v vsem evropskem časopisju.

Generalni štab je bil urejen popolnoma po vzoru nekdanjega viljemovskega štaba.

Od lanskega leta naprej je Hitler tudi svojo "aktivno vojsko" razširil na vse panoge, ki jih je nekdanja nemška armada. Tako so bili ustanovljeni posebni avtomobilski, motociklistični, mornarski, jezdni, pionirski in aeroplanski oddelki.

Tudi drugače je bila vsa Hitlerjevska organizacija dosledna kopija stare nemške vojske.

Tako so narodno socialistične čete v Nemčiji res tvorile državo v državi in se je le čuditi, da je nemška vlada toliko časa trpela to nevarno početje.

Dopisi.

S pota.

Sredi aprila sem poročal v Glasu Naroda iz Chicaga, Ill. in omenjal vsakojake stvari in tudi ono, o čemur pravi naš pesnik: Kdor govori kaj ne ve, ta vreme hval' al' toži.

Na tisoče nezaposlenih stoji v vrstah, da dobe zjutraj nekoliko kave, opoldne pa nekako juho.

Govoril sem s človekom, ki že drugo leto živi brez dela in dobiva v javni kuhinji dvakrat na dan hrano. Povedal mi je, da je kava topla, kruh za lačnega dober, v juhi je pa precej kosčkov mesa in je še dokaj dobra jed.

Ob eni strani jezera prebivajo bogatini v razkošnih palačah, na drugi strani je pa nepopisno siromaštvo. Nekaj se bo moralo zgoditi, sicer bo človeštvo res zgrmel v propast.

Sedaj je že vsaj narava toliko preskrbela, da revežev ne zebe, ko bo prišla zima, bo pa zopet goj. Zaenkrat ni še nobenih znamenj o kakem izboljšanju, ampak se še slabše obeta.

Neki rojak ki ima dve hiši, mi je pravil, da mu stanovanje v eni že celo leto niso plačali najemnine, v drugi pa od oktobra meseca lanskega leta. Na tisoče posestnikov je na enakem stališču.

Neko nedeljo sem bil v cerkvi, kjer sem čul tarnanje, da je \$21,000 primanjkljaja. Ljudje ne delajo in vsled tega tudi darovati ne morejo.

Neki učitelj mi je pravil, da je hotel kupiti svoji nevesti demantni prstan in ga plačati z mestnim čekom. Trgovci ni hotel sprejeti čeka, češ, da ni denarja v mestni blagajni. Na menici je bilo namreč zapisano, da bo veljavna, kadar plačajo davkoplačevalci davke, ki jih nekateri dolgujejo že par let.

Čudno se mi pa zdi, da imajo ljudje za zabavo in za gledališča še vedno denar. Kadar začno kazati kak nov film, je pred gledališčem kar črna luč.

Tudi slovenske prireditve, ki so na tedenskem redu, so še precej povoljno obiskane.

Menda hoče ljudstvo v zabavi pozabiti na slabe čase.

Pred kratkim sem bil v Waukegan, Ill., kjer sem si ogledal kegljaško tekmo, ki jo je prizorilo društvo K. S. K. J. ob priliki petletnice svoje ustanovitve. Udeležba je bila ogromna.

Dne 24. aprila je bil v Chicagu, Ill., dobro obiskan koncert pevskega društva "Sava". Slišali smo mnogo narodnih pesmi, katere so peli posamezno ali v zboru. Zlasti dame so se izborno postavile.

Nad vse je ugajal solospjev Mrs. Miško, rojena v Calumetu. Ta navdušena narodna delavka zasluzi vse priznanje.

Istotako moram pohvaliti samospjev mladega V. Želeta ter kvartet. In koliko mičnih pesmi smo slišali in koliko smeha je bilo pri takozvanem "Sejmu". Zlasti zadnje točko je imenitno završil rojak Mr. Miško.

Vso hvalo in priznanje zasluži rojak Mr. Mula.

Dne 8. maja priredi v isti dvorani svoj koncert pevski zbor "Prešeren".

Čez čas se mogoče kaj oglasim iz slovenske farmerske naselbine Willard, Wis., ali pa opišem kaj o društvenih razmerah, ki bi morale biti ponekod vsaj toliko dostojne, da bi se člani ne tožarili na društvene oziroma Jednotine stroške, od česar ima izgubo članstvo, predvsem pa vdove in sirote.

RAZOROŽITEV

Mednarodna razorožitvena konferenca, ki se je pričela 2. febr. v Ženevi in so se je udeležili zastopniki 63 držav, je stala ves čas pod neugodnim dojmom ogorčenega boja na Dakinem vzhodu. Zato je tudi svetovna javnost le s skrajnim optimizmom sledila izjavam predstaviteljev zborujočih narodov in bilo je pričakovati, da bo veliki govorniški turnir potekel brez vsakega praktičnega uspeha. Res da se javnost ni mnogo zmotila v svoji oceni glede neposrednih ugodnih posledic zasedanja, vendar pa se mora priznati, da so izjave pooblaščenec posameznih držav vendarle ustvarile trdno osnovo, na kateri se da sistematski razpravljati o tem velevažnem problemu. V nekaterih panogah tega obširnega vprašanja se je dosegla skoro popolna enodušnost v drugih pa se je stvarila ja-not, katere skupine držav zagovarjajo to ali ono tezo za izvedbo razoroženja. Tako je bila popolnoma zavržena vajuja s kemičnimi in bakteriološkimi sredstvi, delovanje bombnih letal je bilo omejeno neposredno na območje fronte, pa tudi uporabo dalekostrelnih topov in tankov so mnoge države označile za nedopustno.

Prvo bilanco doseženih uspehov je na februararskem zasedanju podal danski zastopnik Munch, ki je med splošnim odobravanjem naglašal, da so se v teku razprav pojasnile marsikateri sporne točke, o katerih so bila mnenja ne samo deljena, marveč čisto naravnost nasprotna. Na osnovi podanih izjav je stalna razorožitvena komisija izpolnila svoj predlog, ki bo prišel na razpravo v tekočem zasedanju.

Doslej so o razorožitvi razpravljale le posamezne skupine velesil in od tega ostali svet ni imel nikakršne koristi. Velesilam je šlo samo za ustalitev razmerja moči in s tem za ohranitev njihove politične veljave, popolnoma pa se je pri takih pogajanjih izgubilo z vidika, da razorožitev zahtevajo določbe, na katerih stoji Liga narodov; zato je bilo edino pri takozvanem "Sejmu". Zlasti zadnje točko je imenitno završil rojak Mr. Miško.

Vso hvalo in priznanje zasluži rojak Mr. Mula.

Dne 8. maja priredi v isti dvorani svoj koncert pevski zbor "Prešeren".

Čez čas se mogoče kaj oglasim iz slovenske farmerske naselbine Willard, Wis., ali pa opišem kaj o društvenih razmerah, ki bi morale biti ponekod vsaj toliko dostojne, da bi se člani ne tožarili na društvene oziroma Jednotine stroške, od česar ima izgubo članstvo, predvsem pa vdove in sirote.

Pozdrav!

Matija Pogorelec.

no umestno, da o stvari, ki zadeva in tare ves svet, odloča uprav Liga narodov kot poklieni forum za reševanje običnih mednarodnih zahtev.

Februarja meseca so nastopile v Ženevi posamezne države z lastnimi predlogi, ki ne vsebujejo samo razorožitvenih smernic, marveč se v njih tudi zrealizirajo njihovi osnovni zunanje-politični vidiki. V tem je tudi velikanška razlika med pogledi, ki jih imajo države na ta važni problem.

Francija je glavni pobornik pametnega nazora, da razorožitev ni mogoča, dokler se ne ustvari za vse države popolna varnost pred močnimi sosed ali pred koalicijo manjših držav. Iz te zahteve izhaja kot edini logični zaključek, da mora biti Liga narodov kot čuvar miru tudi v položaju, da izvede potrebne sankcije proti kršilec miru. Države, združene v ženevski mednarodni organizaciji, bi morale skrbeti, da dobi njihov organ tudi ekskutivno silo, s katero bi v primeru potrebe lahko prisilil vsako državo, da spoštuje njegove odločbe, kakor je Liga narodov doslej lahko vedno dosegla proti manjšim državam.

Anglija nasprotno smatra, da ženevska institucija tudi s sedanjimi svojimi atributi lahko prepreči vsako vojno in da ji zato še ni potrebna ekskutivna oborožena sila. Ta nazor sicer potrjuje uspeh, ki ga je Liga narodov imela v bolgarsko-grškem mejnem spopadu ali v zadevi alandskih otokov med Švedsko in Finsko, zato pa energično demantira če že ne svojočasno obstreževanje Krfa po Italiji, pa vsaj japonsko poseganje po deželah kitajske suverenosti. Angleži se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi bila mimo njihovega svetovnega imperija še kakšna druga oblast, na katere sklepe bi bila Anglija vezana in bi za njih izvedbo morala celo dati na razpolago svoje bojne brodoge. Sir Simon, angleški pooblaščenec, je stavil zato samo dva pozitivna predloga: razorožitev na suhem in odprava podmornice. Jasno, zakaj: velike kopne vojske Anglija itak nima, nevarne pa so njeni otoški poziciji podmornice.

Nemška razorožitvena teza pa zahteva najradikalnejšo razorožitev seveda le zato, da bi Nemci lahko ponovili svojo zahtevo po dovolitvi oboroževanja, ako bi bil njihov predlog splošno razorožitven na nivo nemške vojske odklopljen. Njim je ta velevažna mednarodna zahteva le političnim, ki bi ga radi izkoristili v svoje imperijalistične svrhe. V vsem odklanjajo mirovne pogodbe, prav v vprašanju razorožitve pa zahtevajo njih doslovno izvedbo. V bistvu pa jim ne gre za razorožitev, temveč za oborožitev.

Presenetljivo solidarnost z angleško tezo je pokazala Italija. Sicer se ni tako brezpogojno zavzela za razorožitev na kopnem, vendar pa se je poprijela navdušeno bežne opazke Simonove, naj se razorožitev izvede po ključu, ki bi določil točno višino čet in število brodogov po skupinah držav. Samo ob sebi umevno bi potem Rim zahteval da se Italija prišteje k oni skupini držav, ki bi jim bila dovoljena večja bojna sila. Stara italijanska želja v novi obliki: izenačenje sil s Francijo tako na kopnem kakor na morju, kar je z neizrečeno upornostjo zahtevala že na londonski pomorski konferenci. Umevno je dalje, da je tudi Italija proti podmornicam saj so te v prvi vrsti obrambno orožje.

Amerika se je pravkar izjavila le za delno razorožitev, ki naj o-

nemogoči samo uporabo preučljivih bojnih sredstev: plinov, tankov in topov najtežjega kalibra. Njen zastopnik Gibson je pravilno pripomnil, da je razorožitev mogoča le postopoma, ker bi drugače konferenca zašla v predolge razprave, ki ne bi dale zaželenih rezultatov. Vendar je tudi Amerika le za razorožitev na kopnem. Njeni posebni interesi v Tihem morju pač ne dopuščajo zmanjšanja brodogov, dokler kaže Japonska tako silovito napačnost. Povsem slično je tudi stališče Japonske, ki je sicer članica Lige narodov, vendar je njeno postopanje v kitajskem konfliktu pokazalo dovolj, kako se meni za ženevske institucije.

PRIMORSKE NOVICE

Koroški "Črni križ" priredi začetkom maja izlet v Julijsko Krajno Udeležniki bodo posetili številna vojaška pokopališča in nekdanja bojišča.

Predvojaški tečaj v Kobaridu je posežalo 97 fantov. Vojaška komisija je bila z vajami zelo zadovoljna in ugotovila je, da je od vseh 97 fantov samo eden premalo izvežban.

Predvojaški tečaj v Komuni na goriskem Krasu je obiskovalo 45 fantov. Komisija je priznala, da so vsi za vojaško službo dobro pripravljeni.

JUGOSLAVIJA BO CILJ VELIKEGA IZLETA NA MAURETANIJU, KATERA ODPUJE IZ NEW YORKA 24. JUNIJA.

Izlet se bo vršil pod osebnim vodstvom Mr. M. S. Ekerovicha.



Mr. Mihutin S. Ekerovich naznanja, da se bo vršil dne 24. junija velik izlet v Jugoslavijo na parniku Mauretania. Izlet bo vodil sam Mr. Ekerovich, ki je dobro znan v jugoslovanskih krogih.

Da bo udeležba velika, je jasno, kajti vozina za tja in nazaj je za dvajset odstotkov znižana v vseh razredih. Vozina proti vzhodu v tretjem razredu je tudi znižana za dvajset odstotkov. To znižanje se kaže vseh ladij Cunard erde. Lahko se potrjuje tudi na odplačila. Vnaprej je treba plačati samo petindvajset odstotkov vozine, ostalo pa v mesečnih obrokih.

Potnikom, ki bodo potovali z Mr. Ekerovichem, ne bo treba za nič skrbeti, kajti on se bo brigal za njihovo prtljago in za vse druge stvari. Predvsem bo skrbel, da bodo imeli potniki prave železniške zveze s krajem, kamor so namenjeni.

Na krovu bodo razne igre in zabave. Posebno bo preskrbljeno za razvedrilo otrok, ki se bodo nahajali na krovu.

OE POTREBUJETE DELAVCA za pomoč na farmi, tedaj sprejem jaz tako delo. Prileten človek. — Pišite na: S. P., Box 78, Elm Grove, W. Va. (2x 27&28)

Peter Zgaga

Nekega rojaka v Downtownu je pred kratkim obšla velika slabost. Čisto nezavesten je bil. Ni se gnil, ni pogledal, nič ni čutil, nič ni slišal.

Poklicani zdravnik je rekel, naj mu zlijejo v grlo kozarec konjaka.

Par minut zatem se je zavedel. Ko so mu povedali kaj so mu zili v grlo, jih ni mogel dovolj prebleti.

— Hudiča! — je rekel, — kaj niste mogli par minut počakati, da bi ga pri zavesti izpil.

Nekateri zreli sadovi so škodljivo. Ne zato, ker se zreli, pač pa zastranega, ker jih uživajo nezreli ljudje.

Na samotni newyorški cesti je srečal ropar uglednega Newyorčana.

— Roke kvisku! — mu je zapovedal. — Denar sem, ali ti pa razlijem konjane.

— Kar razliji jih prijateki — se je glasil odgovor. — V New Yorku se namreč da živeti brez možgan, brez denarja pa nikakor ne.

Če ženska ne ve, kaj bi napravila s kako stvarjo, jo spravi v svojo ročno torbico.

Navaden človek ima le redkokdaj kak užitek.

Včasih ga ima pa vseeno. Naprimer tedaj ko vidi svojega nesarja kupovati v groceriji.

Nekdo je vprašal urednika, zakaj ne objavlja člankov o jugoslovanski notranji politiki.

— Ne vem, kaj mu je urednik odgovoril. Toda, če bi bilo po mojem, bi mu rekel:

— Notranjega položaja Jugoslavije niti v Beogradu živa duša ne razume, kako vraga bi ga mogli razumeti mi v Ameriki?

Napitimer: Zakaj je odstopil ministrski predsednik Peter Živković?

Starokrajsko časopisje pravi, da zato, ker je završil svojo nalogo.

Po mojem skromnem mnenju je pa moral zato odstopiti, ker pretežna večina jugoslovanskega naroda ni hotela, da bi završil svojo nalogo.

Blagor onim, katerih nobena stvar ne razburi.

Poznam rojaka, ki bi se ne gnil, četudi bi se hiša podirala nad njim.

Nekoč sta se z ženo nekaj sporekla. Pravzaprav žena se je sporekla z njim, kajti on je dosledno molčal. To jo je pa strašno jezilo.

Saj veš, prijatelj, kako jezi žensko, če ji neče odgovarjati.

Kar naenkrat se je preoblekla, se napudrala in namazala in malo postala na pragu, misleč, da jo bo vprašal, kam gre. Ker je pa molčal, mu je sama rezko povedala, da gre k advokatu in da bo vložila tožbo za kršitev zakona.

— No če je že tako — je počasi odvrnil — tukaj imaš petnajst centov, pa mi kupi nekaj grede zavojček cigaret.

Nemci pa morajo biti res s samim vragom v zvezi.

Ko jim je med svetovno vojno solitra zmanjkalo so ga začeli pri delovati enostavno iz zraka.

Ko je gospoda v Versaillesu določila, da ne sme zgraditi Nemčija nobene bojne ladje, ki bi imela več kot deset tisoč ton, so zgradili nemški inženirji dve križarki, ki nimata niti po deset tisoč ton, pa sta znatno strašnejše orožje kot je največji zavezniški dreadnot.

Nemški iznajditelji slededni dan iznajdejo kako novo stvar.

Časopisje poroča, da je začel neki nemški učenjak izdelovati beljakovino iz volne. Tako napravljena beljakovina ima v sebi baje iste redilne snovi kot jih ima kurje jajce.

To je vse lepo, prav in pošteno, toda smiliš se mi, dragi rojak, ker bo najbrž tudi tvoja boljša polovica čitala to poročilo.

In če ji boš čutil rekel, naj ti ofruga par jajce bo, kot previdna gospodinja, najbrž segrela v ponvi žleco masti ter vrgla nanno par svojih starih volnenih nagavice.

150 strani
dobrega čtiva

Cena 50 centov

Ni še prepozno, da
dobite Vaš izvod
Koledarja za 1932.

Pošljite naročilo še danes na

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York

MEMO, DA BOSTE ZADOVOLJNI

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.-	Lir 100	\$ 5.90
Din 500	\$ 9.55	Lir 200	\$ 11.50
Din 1000	\$ 18.70	Lir 300	\$ 16.80
Din 2000	\$ 37.29	Lir 500	\$ 27.-
Din 5000	\$ 92.50	Lir 1000	\$ 53.25
		Lir 2000	\$ 106.30

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljume še bolje pogoje.

Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda

in Ameriki! — Naročajte ga!

MISLI K VALUTNI POLITIKI

"Slovenec" piše: —

Brezprimerni razmah in ostri gospodarske krize je pokazala, da ni pričakovati izboljšanja razmer v običajnem avtomatizmu kapitalističnega gospodarskega sistema. Mesece in mesece se že vleče kriza in le redki so solnčni žarki, ki dajejo vsaj nekaj upanja. Zato je razumljivo, da se oglašajo vespovsod narodni gospodarji z novimi načrti za omilitje ali celo odpravo gospodarske krize. Tudi v političnem življenju se pozna, kako vedno bolj prevladujejo v razpravah gospodarski in socialni problemi.

Gospodarska politika posameznih držav zasleduje predvsem izboljšanje v lastnem narodnem gospodarstvu. Pri tem pa se skuša kolikor mogoče osvoboditi pogubnih vplivov svetovnih tržnišč. Na drugi strani imamo pa že tudi načrte, ki so svetovnogospodarskega obsega in katerih izvedba bi prišla v poštev v celi vrsti držav.

Mislamo predvsem tu na angleški zgled, katerega z mnogih strani pripravljajo kot najboljšo sredstvo za izhod iz sedanje gospodarske krize. Tudi pri nas se že dobe ljube, ki zagovarjajo inflacijo. Kajti nedvomno je, da bi tak devalvacija kot je v Angliji pri nas dovela s seboj inflacijo, katere posledice pa se nam je vsem bati. Nemci n. pr. se čudijo Angležem, kako so mogli brez velikih pretresljajev prenesti padec angleškega funta. Če bi se kaj takega zgodilo v Nemčiji, bi gotovo nastala panika, katere posledice bi bile nedogledne.

V naslednjem hočemo podati par misli, ki jih razširjajo moderni narodni gospodarji, ne da bi s tem hoteli reči, da se z njimi popolnoma strinjamo. V marsičem pa so njih izvajanja logična in bi imela tudi uspehe. Seveda moramo vpoštevati, da ne velja za vse države isto pravilo. Valutna in sploh gospodarska politika mora biti dana po strukturi gospodarstva in potrebah gospodarstva v različnih momentih. Za nas je vprašanje rešeno, ker ne nameravamo spustiti sedaj zlatega standarda. Vendar pa so se že ob zakonski stabilizaciji dinarja sredi preteklega leta pojavili resni glasovi, ki so opozarjali tudi na slabe strani in ki bi so bili vredni upoštevanja. V današnji krizi pa ni gospodarskega principa, pri katerem se ne bi pokazale njegove netočnosti.

Predvsem opozarjajo ugledni narodni gospodarji na brezmišelnost predpisov o odsotnem kritju. To kritje je imelo tedaj pomen, ko je bil v obtoku še zlati denar in je morala biti zasigurana zamenljivost bankovcev za zlato. Med tem pa se je denarni promet tako razvil, da tvorijo bankovci sedaj prav za prav le še plačilna sredstva za konsumne potrebe, izplačevanje plačil itd. Bankovec ni več denar pridobitnega življenja, ampak je na njegovo mesto stopil ček. Zaradi tega zlata podlaga nima prave zveze z obtokom bankovcev, ker služi predvsem za mednarodni promet. Na drugi strani pa določbe o kritju zopet utesnjuje delovanje notnih bank v korist gospodarstva, ker si banke morajo čuvati po predpisih gotovo zlato kritje, katerega bi sicer v slučaju potrebe dale v mednarodni promet. Lansko veliko preseljevanje zlata je pa odsev razvinih kreditnih razmer po vsem

svetu. Prej so se plačilne bilance izravnavale z gibanjem kratkoročnih in dolgoročnih kapitalov, sedaj pa se izravnavajo saldi s prometom zlata.

Zaradi odprave zlatega standarda v celi vrsti držav je postalo tako ravno zlato-devizno kritje brezpredmetno (zlato-devizno kritje pomeni, da je del obveznosti notnih bank krit z devizami, večji del pa še vedno z zlatom.) Zato imamo sedaj na eni strani države z zlato valuto, na drugi strani pa vrsto razvrednotenih valut. Toda z vsem tem še ni rečeno, da je zlato izgubilo svoje pomen kot denar. Dajte smo še od razmer, v katere nas hočejo privedi narodni gospodarji, ki zagovarjajo tako zvano manipulirano valuto, ki bi z ozirom na razne indekse vzdrževala stabilnost cen in kreditnih odnošajev. Taka valuta, bi se uveljavila le tedaj, če bi na njo pristala celo vrsta velikih držav, v posameznih primerih pa bo nujno privedla do dvigalja deviznih tečajev in s tem k svojemu razvrednotenju.

V marsičem so bila ta izvajanja odločilna za odpravo zlata valute v Angliji. Na drugi strani pa moramo ugotoviti, da so za nadaljnje funkcioniranje zlata valute še vedno dani objektivni predpogoji. Toda ti objektivni predpogoji morajo biti v najožji zvezi s striktno deflacijsko politiko. V tem oziru pri nas še nismo popolnoma na jasnem, kajti nismo še prišlo do tega, da bi izvajali striktno deflacijsko politiko, za kar nam daje dober zgled Nemčija. Tu se namreč izvaja splošno znano življenjskih stroškov, cen, obresti in najemnin. Pri nas je bila deflacijska politika omejena bolj na plače, ni pa posegla tudi v druge panoge gospodarskega poslovanja in prinesla izenačenja. Zato moramo še nadalje izvajati deflacijsko politiko, če hočemo uspešno držati svoj zlati standard.

TOLSTOJ IN BOLJŠEVIZEM

Literarna debata o vprašanju, kako in koliko je Lev Nikolajevič Tolstoj odgovoren za ruski boljševizem, se vodi v ruski politični in literarni javnosti že od boljševiškega prevrata 1. 1917. Tudi v Parizu so ruski emigranti obravnavali to vprašanje, in sicer proti koncu marca na pobudo redakcijskega zbora v Parizu izhajajočega literarnega mesečnika "Čisla". Diskusija je vzbudila veliko zanimanje in privabila mnogo poslušalcev.

Diskusijo je otvoril g. Adamovič, predsedoval je pa N. N. Ocu. Na estradi so zasedli mesta znani literati in publicisti, med njimi Merzkovski, Zinaida Gippius, grof Olsufjev, ki je s Tolstojem tudi osebno mnogo občeval, nadalje Poplavski, prof. Gorodcov, levi literat in feljtonist Talin itd. Seveda debata pozitivnega uspeha ni dosegla. Na vprašanje odgovornosti Tolstega za boljševizem ni dala definitivno, niti trdnega niti nikalne odgovora, pač pa je spravila na dan več podrobnosti o Tolstojem in njegovem vplivu na Rusijo, zlasti o njegovi nedoslednosti, nagnjenosti h anarizmu ter o nemogoči in neživljenski filozofiji.

Glavni poročevalec Adamovič je skušal pojasniti, da je vprašanje odgovornosti Tolstega za boljševizem preveč komplicirano. Tolstoj je mrzil carski režim in s svojim ogromnim vplivom je pripomogel do njegovega razpada. Makiakov je nekoč pred Tolstojem hvalil parlamentarni režim v Angliji, a Tolstoj je strupeno pripomnil: — Seveda, glitotina proti vlašolom, to je vendar tudi napredek.

Toda sovjetski režim bi Tolstoj po mnenju g. Adamoviča in najbrž tudi drugih ruskih emigrantov sovražil menda še bolj, kakor so sovražil carski režim. Tolstoj je namreč odklanjal vsako nasilje, posebno pa še nasilje države nad posameznikom.

edincem. Boljševizem si Tolstega po krivem lasti, a Adamovič meni, da bi slavni mislec ne šel rđaj niti z boljševiki, niti z emigracijo, če bi še živel. Tolstoj je bil proti vsaki državni ureditvi in zato mora vsaka država zatirati nekatere njegove nauke.

Drugi poročevalec grof Olsufjev se prištevava med čestilce Tolstega, je pa odločen nasprotnik boljševcev. Na svojem posvetu je imel za soseda slavnega kemika Mendelejeva. Nekeč ga je vprašal, kaj meni o Darwinu, Mendelejev je brez pomisleka odgovoril: Darwin je bil velik mož, darwinizem je pa bečasto evkanje.

Zdaj lahko govorimo o Tolstojem in tolstovstvu. Olsufjev se ne strinja z onimi, ki trdijo, da se Tolstoj s politiko prav za prav ni pečal, temveč da so ga zanimali samo verski problemi. To ni res; ruska cerkvena vprašanja Stolypinova agrarna reforma, problemi vojske, rusko-japonska vojna itd. vse to so bila vprašanja visoke politike in Tolstoj je v nje živo posegal, pisal je o njih, vplival na javnost, toda njegov vpliv je bil škodljiv. Da in kako je bil Tolstoj sam nedosleden, je splošno znano. Na grofa Olsufjeva je Tolstoj nekoč zakričal, ko mu je dejal, da veruje v neumrljivost človeške duše. Sam je pa zapisal v svojem intimnem dnevniku, da moli za dušo svoje matere. Na inteligenco je imel Tolstoj močan vpliv, na ljudstvo pa ne. Jasnopoljanski mušiki, ki je za nje toliko storil, so prvi oplenili gosposki dom in že vnaprej so se veselili kako bodo spravili v denar spomine na Tolstega. Tolstega, evangelij "ne upirati se zlu" je privedel do oslavitve narodne energije in posredno pripomogel boljševikom do zmage.

Med tema dvema nasprotujočima si stališčema so se gibala mnenja drugih udeležencev debate.

KITAJSKI PIRAT

V kitajskih vodah piratstvo še vedno tako cvete kakor je v drugih morjih v prejšnjih stoletjih. Ti morski razbojniki so zelo drzni in tudi največje ladje niso varne pred njimi. Ameriški reporter Alecko Lihms, ki je več let živel med njimi, opisuje svoje doživljaje med morskimi razbojniki v "Germaniji", iz katere povzemamo opis kariere enega najbolj znanih piratov, ki se dandanes izvršuje svojo "obrt".

Pred kakimi tridesetimi leti je bil Nim Tai Jeoung še navaden kuli. Mati ga je prodala ribičem, s katerimi je ribaril v reki Kanton in raznih zalivih, dokler se mu ni lepega dne posrečilo v Sanghaju zbežati. Preživljal se je s tem, da je pomagaj vleči ladje proti toku reke, dokler se mu ni posrečilo priti v posest džunke, malo ribiške ladje. Prodajal jo je in z izkupičkom ocpotoval v Kanton.

Vsa obširna obala od francoske Indokine do Hongkonga in Makao je več ali manj še vedno neznana dežela. Edino Portugalec pod hrbrim Vasco de Gamo so vozili po vodovju severno od Kantona. Nešteto trgovskih ladij je padlo v roke razbojnikov.

Nim Tai Jeoung se je pridružil čet drznih razbojnikov, ki so imeli svoje skrivališče na malem otoku Kanton na katerem so odkrili zakopane zaklade, zaboje polne starih španskih zlatnikov. Pokazal jih je par. Nosili so letnice od leta 1685 do začetka devetnajstega stoletja. Nekateri so nosili letnico 1800, kar dokazuje, da so bili ti zakladi zakopani šele pred pišlim stoletjem.

Vprašal sem ga, ali se nahaja še več zakladov na otokih. "Gotovo", je odgovoril. "Poznam otok v bližini morskega zaliva Šiken. Po starem sporečilu sta se tam potopili dve ladiji: holandska in portugalska. Bogate zaklade je posadka zakopala na otoku. Domačini so po-

sadko pobili, ne da bi izvedeli za skrivališče zakladov. Moji ljudje kopljejo in preiskujejo vsako ped zemlje že tri leta in bodo kopali tako dolgo, da te zaklade najdem." Nato mi je pripovedoval, kako je pričel kot pirat in se dokopal do zakladov.

Na Kitajskem se v dostojni družbi ne sme govoriti o ljubezni. Vendar mi je Nim Tai zaupal, da se je kot kuli zaljubil v dekle, ki je bila iz višjih krogov. Sicer tudi on ni bil več navaden kuli; bil je pomočnik na piratski džunki, katere gospodar je na potovanju vedno jemal seboj svojo edino hčerko. Zaljubila sta se in dekle mu je nekega dne zaupala:

"Nim Tai Jeoung, ti si reven, moj oče pa je zelo bogat. Moj oče ve, da se na otoku nahajajo veliki zakladi. Meni je razodel, kje se ti zakladi nahajajo, ki jih namerava dvigniti v kratkem."

Nim Tai Jeoung je zbral najbolj drzne ljudi, kolikor jih je mogel dobiti. Marsikak morilec je bil med njimi; bili so morski razbojniki in tatovi. Vsi so bili pripravljeni iti z njim na odkritje zakladov. Kako je prišel do džunke, s katero se je napravljal na pot, tega mi ni izdal.

Gospodarjeva hčerka je pobegnila z njim. Vršila se je poroka, nato pa je sklical svoje moštvo. Prisegli so in se dogovorili, da pripadajo dve tretjini zakladov mlademu možu in njegovi ženi, ostalo tretjino si razdeli moštvo. Podjetje je uspešno. Nim Tai si je nabavil več džunk in z njimi začel lov na trgovske ladje v bližini Kantonskega zaliva. Pet let je strahoval po tem vodovju in dobil sloves "zaščitnika" in razbojnika. Potem se je naselil in pričel na videz mirno in počteno življenje.

"Nim," sem ga vprašal. "Sama sva, ali ste se pirat?" Nasmehljaj se je, kakor to znaajo samo orientalc, poklical služabnika in mu naročil, naj prinese še čaja in sladkisev in mi odgovoril:

"Od časa do časa se igrim, a samo tako, da vedno dobim!"

Priznal je, da je sedaj samo še delničar "pri večjih podjetjih", in da se v glavnem bavi z dobavljanjem orožja in municije. Samo če so potrebne kake prav velike eksplozivne vseh piratov, se jih udeleži in obljubil mi je, da me vžame na prvo tako večje potovanje seboj.

CENTRALNI KOLODVR V MOSKVI

Moskva vedno težje čuti pomanjkanje centralnega kolodvora, kjer bi se krizale vse moskovske železniške proge. Ta nedostatek čutiljo zlasti potniki, ki potujejo skopi. Moskvo in morajo hoditi z ene strani mesta na drugo, da lahko vožnjo nadaljujejo. Moskva ima 8 kolodvorov in če mora potnik prestopiti, ga čaka dolga pot skozi mesto. Svet ljudskih komisarjev je zdaj naročil podrejenim organom, naj zgradi v Moskvi centralni kolodvor, ki bo zavezal sedanji kurški kolodvor in dva sosedna okraja.

Novi moskovski kolodvor je projektiran kot kombinat kolodvora, hotela in poštne urada. S kolodvorom bodo zvezane proge tramvaja in avtobusov, pa tudi bodoče podzemne železnice.

Gaskonci uživajo med Francozi sloves bistrih in duhovitih ljudi. O njih krožijo najrazličnejše anekdote, ki razveseljujejo mlado in staro.

Nedavno se je zbrala večja družba lovcev. Razgovarjali so se o doživljajih s psi in Gaskonjec je pripovedoval:

— Imel sem nenavadnega psa. Vsako jutro sem mu dal dva sousa. Pes je z njimi stekel k peku in si kupil hlebec kruha. Prinesel ga je domov in ga vedno v istem kotu mirno pojedel. To se je dogajalo že skoraj par let in se v tem redu ni nič spremenilo niti od moje niti od njegove strani. Nekega dne pa pride pes domov — brez kruha. Prihodnje jutro tudi. Tretje jutro tudi. Čudil sem se in sklenil preiskati vzrok te spremembe. Ko sem mi prihodnje jutro dal zopet dva sousa, sem odšel za njim. Vidim vse lepo: pes gre k peku, položi denar na mizo in dobi svoj hlebec kruha. Zgrabi ga z zobmi in odide. Vendar čudno: ne gre naravnost proti domu, gre v drugo ulico. — Kam? Odide v neko dvorlce, jaz za njim. Tam na dvorlču leži star in bolan pes. Moj Nero mu ljubezno položi hlebec kruha in se oddalji skromno, kakor je pričel. Vsi poslušalci so občudovali plemeniti nagon tega čudovitega psa. Samo eden ni bil prav nič presenečen. Bil je iz Marsella. Kakor znano, so tudi ljudje iz tega mesta znani po svoji hudomušnosti.

— To ni še nič! — je dejal in si prižgal pipo. — Morali bi videti še mojega psa! Ine mu je Hasan! Ker pa vidim, da mislite, da ni moči najti bolj pametnega psa, snatram za svojo dolžnost vam o njem povedati. Tudi Hasanu sem dajal vsako jutro po dva sousa in kupil si je zato hlebec kruha. Nekega dne srečam peka. — Kaj pa je z Vašim psom? — Kako to? — mu odgovorim. — Moj pes — Da, že pet dni ga ni bilo k meni. — To vendar ni mogoče. — sem odgovoril razburjeno. — Saj mu vendar dajem vsak dan po dva sousa. — Tako je, kakor sem vam dejal in nič drugega. — je odgovoril pek in odšel. — Zato sem, gospodje lovec, sklenil opazovati svojega psa. In kaj, mislite, sem dočkal? Moj Hasan je vzel svoja dva sousa in zletel na vrt. V najbolj skritem kotičku med gostim grnovjem se je skrivil in tam zakopal denar. Ko ima zbranih dvajset novčičev, jih izkopije, odhiti z njimi k mesariju in — si kupi klobaso!

To sta zgodbi o Neronu in Hasanu. Če bi jih ne pripovedovala Gaskonjec in lovec iz Marselle, bi rekli, da je to lovska latinščina, tako pa moramo pač verjeti.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah

MALO POSESTVO NA PRODAJ
Hiša s 5 sobami, kopalna soba, električna luč, garaža, kokošnjak, en akter zemlje, 10 minut do postaje Tappan na Erie železnici, 22 milj do Jersey City. — Cena \$3.000.00. V gotovini se zahteva \$1.000; preostanek se lahko vknjiži na posvetu. Ne zamudite ugodne prilike; pridite takoj pogledat ali pišite v slovensčini na: A. Ausenik, c/o K. A. Kirchner, Tappan, N. Y.



"Žakaj prihajati s tem?"
—vprašuje cigaretna obrt!

Z E več let so se v splošnem strogo izogibali besede "vdihavati" v oglašanju cigaret. Zakaj? Kdo ve zakaj. Saj vendar sleherni vdiha — vede ali nevede. Vsekadilec vdiha del dima, ki ga potegne iz cigarete.

Vsled tega je nadvse važno, da ste gotovi, da je dim vaše cigarete popolnoma čist — da ste gotovi, da ne vdihavate gotovih nečistoč.

Lucky Strike si je drznila načeti to življensko važno vprašanje — kajti s tem je rešila problem!

Da vam zaželeno zaščito . . . kajti gotove nečistoče, skrije celo v naj-anejših milih tobačnih listih, so odstranjene z Luckies slavnim čistilnim procesom. Luckies so ustvarile ta proces. Samo Luckies ga imajo.

"Petdeset milijonov kadilcev se ne more motiti." Zatorej, kadar vedoma ali nevede vdihavate — si zaščitite občutljive glasovnice!

"It's toasted"
Zaščita Vsega Grla
proti draženju — proti kašlju

O. K. AMERICA
NARAVNAJTE NA LUCKY STRIKE—60 modernih minut z najboljšimi plesnimi koncerti na svetu in slavnimi Lucky Strike nosilci vsak tork, četrtek in soboto zvečer po N.B.C. omrežju.



Copyright 1932
The American
Tobacco Co.

LEP ŠE PO SMRTI

Ni čuda, če hočejo biti ljudje lepi in dobro negovani in da v ta namen zahajajo v salone, kjer skrbje za njihovo lepoto. Neverjetno se pa sliši, če hoče biti človek lep še po smrti. Mož, ki je hotel priti kot gentleman na oni svet, je bil londonski restavratore John Gordon Vanoni, ki je umrl te dni, star 36 let. V oporoki je določil, naj ga trivec Magnus Troon po smrti obrije, mu zmoli obraz s kolinjsko vodo ter napudra, obenem naj bi mu pa lepo počesal lase ter postriegl in namazal nohte.

Za to delo je zapustil brivcu pet in dvajset dolarjev. Poleg tega je določil v oporoki, naj mu položi v krsto fotografije njegovega očeta matere, brata in stare pestunje. Če bi se pa hoteli njegovi svojci še posebno potruditi, naj mu po smrti lepo zavežejo še njegovo škotsko samozaveznico, da pojde dostojno obkleben v grob. Vse njegove želje so bile izpolnjene.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh



Prepričajte se!

Tukaj boste našli knjigo katera vas bo zanimala

MOLITVENIKI

SVETA UKA	
v platno vez.	.90
v fino usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.80
SKRBI ZA DUŠO	
v platno vez.	.90
v fino usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
RAJSKI GLASOVI	
v platno vez.	.80
v fino usnje vez.	1.20
v najfinije usnje vez.	1.50
KVIŠKA SRCA	
v platno usnje vez.	.80
v usnje vez.	.80
v fino usnje vez.	1.20
v najfinije usnje vez.	1.50
NEBESNA NAS DOM	
v ponarejeno	1.00
v najfinije usnje vez.	1.50
v najfinije usnje trda vez.	1.80
MARIJA VARIHINJA	
fino vez.	1.20
v fino usnje	1.50
v najfinije usnje trda vez.	1.60
Hrvatski molitveniki:	
Ujeha Jatarosti, fina vez.	1.00
Slava Hagu, a mir ljudem, fina vez.	1.50
Zvonček nebeski, v platno	.80
fina vez.	1.00
Vinice, najfinije usnje vez.	1.60
Angleški molitveniki:	
(za mladino)	
Chilka Prayerbook:	
v barvasto platno vezano	.90
v belo kosi vezano	1.10
Canto Unto Me	.30
Guo vezano	.35
Key of Heaven:	
fino vezano	.35
v usnje vezano	.70
v najfinije usnje vezano	1.20
(ZA ODRASLE)	
Key of Heaven:	
v celobno vezano	1.20
v celobno najfinije usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

Predhodniki in izdajni utemelji ru-

Radio, osnovni pojmi iz Radio	1.50
tehnike, vezano	2.00
brošura	1.75
Računar v kronski in dinarski	
veljavi	.75
Ročni slov. italijanski in itali-	
janski-slovenski slovar	.90
Ročni spisovnih vsakovrstnih	
pisem	.50
Solnjenje	.50
Slike iz živalstva, trdo vezano	.90
Slovenska narodna mladina	
(obsega 452 strani)	1.50
Spretna kuharica, trdo vezana	1.15
Svebo Pismo stare in nove zaveze,	
lepo trdo vezano	.75
Nadno vino	.75
Sadje v gospodinjstvu	.75
Spolna nevarnost	.25
Učenik angleškega jezika	
trdo vez.	1.50
brošura	1.25
Uvod v filozofijo (Vetser)	1.50
Veliki slovenski spisovnik: zbir-	
ka pisem, listin in vlog za za-	
sebnike in trgovce	1.25
Veliki vsvedel	.80
Vošilna knjžica	.80
Zbirka domačih zdravil	.60
Zbirka zbirka	.40
Zgodovina Umetnosti pri Slove-	
nih, Hrvatih in Srbih	1.90
Zdravje mladine	1.25
Zdravje in bolezen v domači hiši,	
2 zvezka	1.20
Zgodovina Schov. Hrvatske Slo-	
venec (Melik)	.80
II. zvezek	.80
Prorokovalne karte	1.00

Jurijevi spisi:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov,	
lepo vezanih	10.00
6. zvezek: Dr. Zober - Tugomer	
brošura	.75
Juan Mierisja: Povedi iz španskega	
življenja	.50
Kako se sem jaz likal	
(Aleševic) I. zvezek	.60
Kako sem se jaz likal	
(Aleševic) II. zv.	.60
Kako sem se jaz likal	
(Aleševic) III. zvezek	.60
Korejska brata, povest iz misijonov	
v Koreji	.30
Krvna osveta	.30
Kmetički pmt (Senca)	.60
Kuhinja pri kraljevi posli nočici	.35
Kaj se je Markara sanjalo	.25
Kazaki	.50
Križev pat para Kupljenika	.70
Kaj se je izmislil dr. Oks	.40
Levstikovi zbirni spisi	.30
1. zv. Pesmi: Ode in elegije; So-	
netje; Romanec; balade in	
legende; Tolmče (Levstik)	.70
5. zv. Slika Levstika in njegove	
kritike in polemike	.70
Trdo vezano	1.00
Ljubljanske slike, listni listnik,	
Trgovci, Kupljenik, strahnik,	
Umetnik, Jezikovni doktor, Gosti-	
ničar, Klepetulje, Natakaren,	
Duhovnik, itd.	.60
Lov na ženo (roman)	.80
Lacifer	1.00
Marjetica	.50
Materina žrtve	.50
Moje življenje	.70
Mali Lord	.80
Milijonar brez denarja	.75
Maron, krščanski deklet iz Liba-	
nona	.25
Mladini zanikanjevo lastni ži-	
topis	.75
Mlinarjev Janez	.50
Musolino	.40
Mrtvi Gostec	.40
Mali Klatec	.70
Mesija	.50
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladini svet. Zbirka povesti za	
slovensko mladino	.25
Misterija, roman	1.00
Na različnih potih	.30
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod, ki izmira	.40
Nasva vs. II. del 9 povesti	.90
Nova Erotika, trdo vez.	.70
Nasla leta, trdo vez.	.70
brošura	.50
Na Indijških otokih	.50
Naši ljudje	.35
Nekaj iz ruske zgodovine	.30
Na kravih poljanah, Trpljenje in	
strahote z bojnih pohodov blis-	
ke slovenskega polka	1.50
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	.25
Onkray pragozda	.25
Odkrije Amerike, trdo vezano	.60
melko vezano	.50
Praprčanove zgodbe	.35
Pasti in zanki	.35
Pater Kajetan	1.00
Pingvinski otok	.60
Povest o sedmih obojenih	.50
Pravica kladiva	.25
Pravica iz Roka (Albrecht)	.25
Pravica zlatar	.35
Priljubljeni, povest	.60
Priljubljeni, povest	.25
Povesti, pesni v prozi (Baudelaire)	
trdo vezano	1.00
Po strani klobuk	.40
Plat zvonca	.40
Pri stricu	.40
Prst božji	.30
Patrica, povest iz irske junake do-	
be	.30
Prva ljubezben	.50
Pol gorah in dolinah	.50
Pol litra viganca	.60
Poslednji Mehikance	.30
Pravilice H. Majar	.30
Predizirani, Prešern in drugi svet-	
niki v gramofonu	.25
Prigodbe človeka Maje, trdo vez	1.50
Ptice selivke, trdo vez	.75
Prd. nevlito	.35
Popotniki	.40
Poznava Boga	.30
Pirhi	.30
Povodenj	.30
Pravki Judek	.25
Prisega Slovenskega glavarja	.30
Pravilice in prigovodek (Koštnik)	
1. zvezek	.40
2. zvezek	.40
Prvic med Indijanci	.30
Preganjanje indijanskih mladen-	
jev	.30
Robinson	.50
Robinson Crusoe	.50
Revolucija na Portugalskem	.30
Rdeča in bela vrtna, povest	.30
Roman zadnjega cesarja Nabo-	
butina	1.50

Rdeča meglja

Rdeča kobarida	1.25
Seržant Diavola, vez.	1.60
Slovenski kaljivec	.40
Slovenski Robinson, trd. vez.	.75
Stric Tomova koča	.35
Sueški invalidi	.35
Skrivnost najdenke	.35
Skozi sirno Indijo	.50
Sanjska knjiga, mala	.60
Sanjska knjiga, velika	.90
Sanjska knjiga, (Arabska)	1.50
Sponini Jugoslovanskega dobro-	
volja, 1914-1918	1.25
Sredozimec, trd. vez.	.60
broš.	.40
Stranote vojne	.50
Stiri smrti, 4. zv.	.35
Smrt pred hišo	.65
Stanley v Afriki	.50
Sponin znanega potovanja	1.50
Stritarjeva Anthologia, broš.	.80
Sisto Sesto, povest iz Aburce	.30
Sin medvedjega lovca, Potopisa	
roman	.30
Student naj bo, V. zv.	.35
Sveča Nohurja	.35
Splaje, male povesti	.35
Snežolodec	.30
Sopek Samotarke	.35
Svetla noč	.30
Svetlobe in sence	1.20
Slike (Meško)	.60
Spake, humoreska, trda vez.	.50
SHAKESPEAREVA DELA:	
Macbeth, trdo vez.	.90
brošura	.70
Othello	.70
Nen Kresne moči	.70
Skrivnost najdenke	.50

Št. 27. (Frau Erjavce) Brezpo-

brezposelnost, 80 str., broš.	.35	
Št. 29. Tarzan sin opic	.90	
Tarzan sin opic, trdo vez.	1.20	
Št. 31. Roka roko	.25	
Št. 32. Živeti	.25	
Št. 35. (Gaj Salustij Krip) Voj-		
na z Jugurto, poslov. Aut. Dok-		
ler, 123 strani, broš.	.50	
Št. 36. (Kaver Meško) Listki,		
144 strani	.65	
Št. 37. Domače živali	.30	
Št. 38. Tarzan in svet	1.00	
Št. 39. La Boheme	.90	
Št. 47. Misterij duše	1.00	
Št. 48. Tarzanove živali	.90	
Št. 49. Tarzanov sin, trd vez	1.20	
Št. 50. Slika De Graye	1.20	
Št. 51. Slov. balade in romance	.30	
Št. 54. V mežu	1.00	
Št. 55. Namisljeni bolnik	.50	
Št. 56. To in onkrj Sotie	.30	
Št. 57. Tarzanova mladost, trd		
vez	1.20	
Št. 58. Glad (Hamsun)	.90	
Št. 59. (Dostojevski) Zapiski iz		
mrtevga doma, I. del	1.00	
Št. 60. (Dostojevski) Zapiski iz		
mrtevga doma, II. del	1.00	
Št. 61. (Golar) Bratje in sestre	.75	
Št. 62. Idijot, I. del (Dostojevski)	.90	
Št. 62. Idijot, II. del	.90	
Št. 64. Idijot, III. del	.90	
Št. 65. Idijot, IV. del	.90	
Vsi 4 deli	3.25	
Št. 66. Kamela, skozi uho sivan-		
ke, veseloigr	.45	
Slovenski pisatelji II. zv.:		
Potrpana povest, Moravsko sli-		
ke, Vojvoda Pero i Perica, čr-		
tice	2.50	
Tigrovi zobje		1.00
Tik za fronto		.70
Tatle, (Berk), trd. vez.		.75
Tri indijanske povesti		.30
Tunel, soc. roman		1.20
Trenutki oddiha		.50
Turki pred Dunajem		.30
Tri legende o razpeli, trd. vez.		.65
Tri rože		.80
Tisoč in ena noč:		
I. zvezek		1.30
II. zvezek		1.40
III. zvezek		1.50
3 KNJIGE SKUPAJ		3.75
Tisoč in ena noč (Rape)		
vez. mala izdaja		1.00
V krepilnih inkvizicije		1.30
V robstvu (Matilec)		1.25
V gorakem zakolju		.35
Veliki inkvizitor		1.00
Vera (Waldron), broš.		.35
Vojaka na Balkanu, s slikami		.25
Vodnik svojemu narodu		.25
Vodnikova pratika I. 1927		.50
Vodnikova pratika I. 1928		.50
Vodniki in prepovedi		.60
Zamel smrti		.60
Zadnje dnevi nesrečnega kralja		.60
Zadnja pravda, vez.		.35
Zgodovina o nevidnem človeku		.35
Zmaj iz Bosne		.70
Znamenje Mirih (Doyle)		.60
Zgodovinske anekdote		.30
Z ognjem in mečem		1.00
Zločin in kazen:		
I. in II. zvezek		1.00
vezana		1.25
Zgodbe Napoleonskega časa		.60
vezana		.50
Zgodbe zdravilnika Hrabro		.70
Zlati pantar		.50

SPISI ZA MLADINO

(GANGL)

3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 po- vesti	.50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 9 po- vesti	.50
5. zv. trdo vezano. Vinski brat	.50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 po- vesti	.50
I G R E	
Beneški trgovci, Igrokaz v 5. dejanju	.60
Cyran de Bergerac, Herična kome- dija v petih dejanjih. Trdo ve- zano	1.70
Edela, drama v 4. dej.	.60
Gospa z morja, 5. dej.	.75
Lokalna zvezica, 3. dej.	.50
Marta, Semeni v Richmondu, 4. dejanja	.30
Oh vojaki. Igrokaz v štirih slikah	.30
Tomčkove sanje na Miklavšev ve- čer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih	.60
K. U. K. Drama v 3. dejanjih s predigro, (Capek), vez.	.45
Revizor, 5. dejanj, trda vezana	.75
Veronika Deseeniška, trda vez	1.50
Za križ in svobodo, Igrokaz v 5. dejanjih	.35
Ljudski oder:	
4. zv. Tihotapec, 5. dejanj	.60
5. zv. Po 12 letih, 1. dejanja	.60
Zbirka ljudskih iger:	
3. snopč. Min pod zemlja, Sv. Neza, Sanje	.60
13. snopč. Vestalka, Smrt Marije Devce, Marijin otrok	.30
PESMI in POEZIJE	
NOTE ZA KLAVIR	
(Pavčič) Slovenska korčnica:	
10 zvezkov, Vsek zvezek po	.30
10 zvezkov skupaj	2.50
8 mladinskih pesmi (Adamčič)	.50
NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM	
KLAVIRJA	
Album slov. narodnih pesni	
(Prelovce)	.80
Šest narodnih pesni (Prelovce)	.80
MEŠANI IN MOŠKI ZBOR	
Slovenski akordi (Adamčič):	
I. zvezek	.75
II. zvezek	.75
Pomladanski odmevi, II. zv.	.45
Ameriška slovenska lira (Holmar)	1.00
Orlovski himne (Vodopivec)	1.20
10 moških in mešanih zborov	
(Adamčič)	.45
MOŠKI ZBOR	
Trile moški zbori (Pavčič):	
Izda Glasbena Matica	.40
Narodna nagrobna (Pavčič)	.35
Gorski odmevi, II. zv. (Laharnar)	.45
DVOGLASNO:	
Naši himni	
Izda Glasbena Matica	.40
Gorske evetlice (Laharnar) četr- to in peto raznih glasov	.45
Jar bi rad radežih reč, moški zbor	
s bariton solom in priredbo za dvospev	.20
V pesnični noči (Sattner), kan- tatna za sol, zbor in orkester	
Izda Glasbena Matica	.75
Dve pesmi (Prelovce), za moški zbor in bariton solo	.20
Kupčki (Grum), Učeni Miše, Kranjske žgo in narode, No- zgodovinske, 3 zvezki skupaj	1.00

PESMARICA GLASBENE MATICE:

1. Pesmarica, uredil Hubad2.50
2. Koroske slovenske narodne
- pesmi (Svkaršič) 1. 2. in 3.
- zv. skupaj1.00

MALE PESMARICE:

- St. 1. Srbske narodne himne15
- St. 1a. Što čutiš, Srbine tužni15
- St. 10. Na planine15
- St. 11. Zvečer15
- St. 12. Vasovalce15
- St. 13. Podoknica15

Narodne pesmi za mladino (Zi-

- rovnik) 1. II. in III. stopnja
- po20
- VSE 3 stopnje skupaj50

Slavček, zbirka solskih pesni -

- (Medved)25
- Narodne vojaške (Ferjančič)30
- Lipa, srednješolska, I. in 2. zvezek
- po50

Trogladni mladinski zbor primeren

- za trogladni ženski ali moški
- zbor. 15 pesmi. (Prelog)1.00

Mešani in moški zbori (Aljaš) -

3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo
- poj; Na dan; Divna noč40

6. zvezek: Oponin k veseljju; Sve-

- ta noč; Strahotki; Hvalite Go-
- spoda; Občutki; Geslo40

7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič;

- Domorodna iskrica; Pri svad

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GUY DE MAUPASSANT:

MESEČINA

Župnik Marignan je bil visoke in suhe postave, fanatična in vzhlečna, a pošena duša. Njegova vera je bila dognana in zaradi tega neomahljiva. Iskreno je verjel, da pozna Boga in da razume njegove namene, njegovo voljo in načrte. Ženske pa je sovražil. Mrzil jih je nagonsko in podzvestno. Bog jih je po njegovem naziranju ustvaril samo zato, da bi bile človeku v skušnjavo. Čim je tedaj prestopil prag župnišča, se je spustil v dir, kakor da bi mu sledila nevarnost za petami.

Imel je nečakinja, ki je živela s svojo materjo, njegovo sestro, v sosednji hiši. Na vso moč si je prizadeval, da bi jo vzgojil za nunske poklice.

Bila je lepa in lahkoživka in se je nadvse rada rogala. Kadar ji je delal resne pridige, se je posmehovala. Kadar ga je razjezila, pa je skočila k njemu in ga močno objela, čeprav se je otepal njenih rok, ki so vzbujale s svojimi dotiki občutke nežnosti — občutke, ki jih poznala samo družinski oče.

Taj nečakinja je Marignan čisto govorila o kesanju in Bogu. Sprehajala sta se po poljskih stezah in po tih, a dekle ga ni poslušalo. Ozirala se je v nebo, gledala travo in cvetle in je bila srečna, da ji je vse to navdajalo dušo z ljubeznijo.

Zgodilo pa se je, da je cerkvenica, ki je stregla v župnišču, nekega dne z vro opreznostjo sporočila gospodu župniku, da ima njegova nečakinja ljubimca. Vest ga je navdala s takim razburjenjem, da je v nočno zasopel. Ker se je pravkar bril, je obsedel z namiljenim licem in razpil nad cerkvenico:

— Melanija, lažete, ni mogoče, da bi bilo tako!

Cerkvenica pa je položila roko na srce in dejala:

— Naj me Gospod kaznuje, če sem se pregrešila nad resnico. — Vaša nečakinja odhaja iz hiše vsako noč, brž ko se vaša sestra vije k počitku. Z ljubimcem se se-

stajata na bregu reke. Če želite sami videti, pojdite iz hiše med deseto in dvanaajsto uro ponoči.

Župnika je novica tako osupnila, da je bil položil britev na mizo. Globoko se je zamislil nad tem, kar je slišal, in ko je zopet nastal britev, da bi bil opravljen stvar do kraja, se je trikrat vrezal med nosom in uhljem.

Po kosilu je hotel čitati, a ni vztrajal, tako nemiren je bil. Ves dan se ni mogel najesti do silega. Ko je zvečer odbila deseta ura, je segel po palici iz hrastovine, ki mu je rabila pri nočnem obiskovanju bolnikov. Ko je ogledoval njene grče in svojo pest, se je moral nehoti namuzniti.

Odprl je vrata in stopil čez prag. Tuda preden je storil prvi korak, se je ustavil. Izenadila ga je svetla mesečina, videlo se mu je, kakšne ni bil opazil še nikoli v življenju. In ker je bil vzhlečna narava, ga je nenadno prevzel občutek svetle in jasne noči. Začel je globoko vdihavati zrak tako kot pijejo pijanci vino. Stopal je rahlo, ves očaran in zamaknjen; popolnoma je bil pozabil nečakinja, ki se je bil zaradi nje odločil za to nočno pot.

Ko je bil prišel na polje, se je ustavil, da bi premotril ravnico, ki je bila vsa zalita z nežno in očarljivo višnjavkasto meglico. Kakor se pojavlja samo v vedrih nočeh. Žabe so vsak čas prekinjale tišino z glasnim regljanjem. Slavci so nekeje v daljavi drobili svoje sladke sanje. Njih petje je bilo kakor poziv k ljubezni, vabilo na poljubljanje v prelestni mesečini.

Župnik se je zopet ustavil. Srce mu je nekam zastalo, da ni sam vedel, čemu. Nežnost mu je spreletela ude.

V tem položaju ga je prečel mehak in sladki pokoj. Čutil je, kakor se v njem poraja vprašanje, kakor si jih je zastavljal že večkrat v življenju.

Cemu je Bog tako ustvaril svet?

Ker je noč namenjena spanju, pozabljenju vsega zemskega, čemu je Bog napravil lepšo od dneva, večera in mraka? Čemu osvetljuje mesec, kakor ustvarjen za kočljivo in tajinstveno položaje, zemljo in vse, kar biva na njej? Čemu je natak tako presojen, da ni mogoče opisati te njegove tajinstvenosti? Čemu mnogo ptičev pevcev ponoči ne spi, ampak drobe svoje pesmi, da se človeku ob njih topli srce?

Cemu je ta tajinstvena tancica odela vse stvari? Čemu drhtijo srca, čemu se vznemirja duša, čemu duhti polt?

Odkod ta zapeljivost, ki je ljudje ne vidi, ne čuti, ko ležijo v postelji? Komu so namenjeni ti vzvišeni prizori, to razkošje poezije, ki je nebo meče na zemljo?

Župnik si ni mogel razložiti ničesar.

In glej, tam doli na koncu travnika, pod krošnjo košatega drevesa, v bleščeči meglici mesečine, sta vznikli dve senc, ki sta zdaj sedeli, zdaj vstali in zopet hodili druga vstric druge.

Moški je z vidno roko objemal vrt ženske ki jo je kdaj pa kdaj poljubil na čelo. To je tako poživljalo pokrajino, da se je videlo samo še božanstveni okvir za dvojico, ki se je šetala v njej. Par je bil videti kakor enovito bitje, ki je zanj ustvarjena ta lepa, tiha noč. In župniku se je zdelo, da na njegova vprašanja, ki si jih čisto ni mogel pojasniti, odgovarja sama narava, ki jo je ustvaril Bog in je zategadelj polna zmisla do najmanjše podrobnosti.

Župnik je stal kakor okamenel. Srce mu je utripalo, oči so gledale, kakor da bi videle prizor iz svetlega pisma, prizor dveh bitij, ki sta postavljani na svet, da izpolnita voljo in zapoved Gospodovo v veliki knjigi življenja. Nenadno so se mu v spominu zgnili stih iz Visoke pesmi ognjevitih kriki, diget telesa, vsa topla poezija žarkovite pesmi nežnosti.

In prišlo je, da si je župnik dejal:

— Bog je ustvaril takšne moči morda zato, da ovije človeško ljubezen z ideali.

In se je začel umikati objetemu paru, ki se mu je vedno bolj približeval. Ženska, ki jo je moški držal v objemu, je zares bila njegova nečakinja.

Župnik je podvomil, ne nasprotuje li volji božji, ko ju moti v ljubezni? Kajti če ne bi Bog trpel ljubezni, kako bi bilo mogoče, da jo obdaja s tako veličastnim sijem?

Ir pobegnil je zmeden in skoro osramočen, kakor da bi pogledal v hram, kamor ni imel pravice položiti noge.

SEZNANITI SE

hočem z dekletom ali vdovo v starosti od 35 do 40 let, tudi z enim otrokom ni izključena, star sem 63 let in imam nekaj prihrankov. Resne ponudbe pošljite na: A. P., Box 5, Crosby, Pa.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadevali, da so nas naprosili, naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

Iz Slovenije.

Podrobnosti uboja v Šikolah.

O uboju na cesti v Šikolah, o katerem je bilo na kratko poročano, je spravila preiskava na dan še naslednje podrobnosti:

Čevljar Franc Habjanec iz Šikol, ki je ustretil na cesti mladega Konrada Lovrenčiča, hlapca iz Jablan, je isti dan popival v družbi nekega mladeniča po Šikolah in Pongereh. Okrog 22. se je vračal v Šikole ter se med potjo dajal duška svoji pijani razigranosti s streljanjem v zrak. Neda tedaj od Koroševce gostilne v Šikolah je naletel na večjo družbo fantov, proti kateri je tudi brez vsakega poudarka enkrat ustretil, k sreči pa ni nikogar zadel. Jožef Zumer, posestniški sin iz Šikol, ga je tedaj vprašal, zakaj strelja na nje, ko mu niso ničesar storili in jih niti ne pozna. Namesto odgovora pa je Habjanec naperil samokres proti Konradu Lovrenčiču, katerega je zadel naravnost v srce.

Po krvavem dogodku so se vsi fantje razbežali. Habjanec pa je tekkel v smeri proti Pragerskem. Šele pozneje so se nekatere fantje vrnili ter prenesli Lovrenčiča v gostilno, kjer pa so uvideli, da je vsaka pomoč zaman. Drugo jutro je prišla sodniška komisija, ki je odredila prenos trupla v mrtvašnico v Cirkoveh. Habjanec, ki so ga orožniki odvabili v zapore ptijskega sodišča, se izgovarja s popolno pijanostjo.

Požigalci na Dravskem polju.

Pogorišča v Hajdini se še niso ohladila in ko je bilo razburjenje ljudstva nad neznanimi požigalci še na višku se je 18. aprila ponovno dogodila požarna, očitno od zločincev povzročena katastrofa v Bukovu nad Francom. Ogenj je nastal nenadoma v gospodarskem poslopiju posestnika in gostilničarja Rečnika ter je uničil popolnoma lepo gospodarsko poslopje z vsem orodjem in vinčarsko opremo. Škoda se cenja nad 75.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino.

Malo pozneje pa je začelo gostiti gospodarsko poslopje posestnika Prstiča in je tudi tu požar uničil do tal šest gospodarskih objektov z veliko zalogo klaje za živino in raznovrstnega gospodarskega orodja. Sosedje so z veliko požitvonalnostjo in največjim trudom rešili živino iz hlevov. Reševanje je bilo zelo oteženo zaradi velikega pomanjkanja vode. Oškodovanci in sosedje so prepričani, da je tudi te nesreče povzročila roka neznanih zločincev, ki se udeležujejo že mesec dni in so v tem času uničili 20 hiš in drugih poslopij. Orožniki poizvedejo za zločince neumorno, njihovo poizvedovanje pa doslej še ni imelo uspeha.

Nevarna požara v Beli Krajini.

Prebivalstvo betokranjskih vasi je zelo razburjeno, ker se v zadnjem času posamič in tudi v večjih skupinah pojavljajo tuji sumljivi ljudje, ki se izdajajo za brezposelne delavce ter prosijo za pomoč. Te prošnje pa so večkrat izrečene v pravem grozilnem tonu in je ljudstvo prepričano, da se z brezposelnostjo in splošno krizo izgovarjajo navadni potepuhi, ki iščejo priložnost, da bi kaj ukradli in oropali. Predznih tatvin je bilo v zadnjem času itak že precejšnje število sedaj pa se vršijo tudi požari, o katerih je ljudstvo prepričano, da so podtahnjeni od zločinskih rok.

POZOR ROJAKI

Vse, kar se tiče "Glasa Naroda", to je naročnino, dopise, vprašanja itd. pošljite na naslov:

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Edinole tako naslovljena pisma bodo zagotovo dospele na pravi naslov.

Rojaki, vpoštevajte to! S tem boste preprečili marsikatero zmedo in zakasnitev.

10. aprila pred 11. ponoči je začelo goreti na Semičnem v Vapci vasi ter je požar uničil posestniku Jakobu Križetu hlev, precej gospodarskega orodja in tudi kravo, katero ni bilo mogoče rešiti iz hleva, ki je bil naenkrat ves v plamenih. Gospodarja v času nesreče ni bilo doma, ker je v svoji pol ure oddaljeni vinski kleti kuhali žgane. Doma je bila le bolna žena in 9letna hčerka. Prvi so prihiteli na pomoč gosti iz Derganceve gostilne in člani domačega gasilskega društva, ki so preprečili razširjenje ognja na hišo in druga poslopja. K sreči ni bilo vetra. Če bi bilo kakor po navadi vetrovno, bi bila danes vsa vas kup razvalin in pepela.

Ko se še ni poleglo razburjenje zaradi te požarne nesreče, pa je v isti vasi drugi dan zvečer nastala druga. Ogenj je izbruhnil v vinski kleti posestnice Katarine Golobčeve. K sreči je bilo tedaj še mnogo delavcev v vinogradih, ki so prihiteli na pomoč ter pomagali gasilec lokalizirati požar. S težavo so rešili hišo in druga poslopja ter pravočasno spravili tudi vino iz goreče zidanice.

Pri pretepu nevarno poškodovan pomirjevalec.

Miholič Ernest iz Kobilja, gozdni delavec pri Naški družbi, je bil na obisku pri svojem kumu. Ko se je proti večeru vračal domov je naletel na cesti na gručo pretepačev se pijanih fantov, med katerimi je bilo tudi nekaj njegovih znancev. Ko je stopil bližje, da bi jih pomiril, se je proti njemu zakadil neki fant z odprtim nožem.

Ko je Miholič to videl, se je podal v beg, toda že po 50 korakih ga je sirovi napadalec ujel. Brez velikega pretekanja mu je zasadel nož med rivanjem najprej v nogo, potem pa še v trebuh. Miholič se je zgrudil, a sirovi junak z nožem je zbežal, ko je videl svojo žrtev v mlaki krvi. S težkimi poškodbami se je ranjenec naposled privlekel do prve hiše, kjer so mu nudili pomoč. Takoj so poklicali zdravnika, ki je odredil prevoz ranjenca v bolnico. Miholičovo stanje je zelo resno, ker je rana na nevarnem kraju in precej globoka.

Obup vdove po moževi smrti.

Na Gosposvetski cesti v Ljubljani je nastalo silno razburjenje zaradi žalostnega dogodka. Tam je že dalje časa stanovala vdova po bivšem plačilnem natakariju Leonu Stiedingerju, ki je pred časom pobegnil od doma. Našli so ga hudo bolnega, nakar so ga spravili v bolnico, kjer pa je že po nekaj dneh umrl. Njegova vdova se je zaradi smrti moža hudo žalostila in od takrat ni našla več pravega dušnega mira.

Roza Stiedingerjeva, ki je stanovala v četrtem nadstropju, ni ves dan prišla na spregled. To se je pričelo sosednjim strankam dozdevati na večer čudno: trkali so na vrata, a niso dobili odziva. Že precej pozno zvečer so sosednja vrata s silo odprli in našli vdovo v kuhinji mrtvo. Roza Stiedingerjeva je pred obupnim dejanjem zaprla okno in zamašila vse špranje s emnjami, nakar je našla v pripravljeni posodi oghje, ki je razvijala strupene pline. Zapustila je daljše pismo, v katerem se poslavlja od življenja in omenja, da je šla v prostovoljno smrt.

Krvava bitka z motiko.

Po vinogradih se je začelo delo in si najamejo vinogradniki svoja kopače. Tako sta si jih najela tudi posestnika Cafuta in Smigoc od Sv. Barbare v Halozah, da jima okopljejo vinograd. Dne 13. aprila so kopači obeh posestnikov malo več pili, tako da je prišlo zvečer med obema strankama do prepira, ki se je izpremenil v hud boj z motikami. V tem boju je bil hudo ranjen posestnikov sin Smigoc Jožef, ki je dobil udarec z motiko na glavo tako močen, da mu je počila lobanja in da je padel v nezavest. Ker je bilo napadalec okoli enajst, se ni moglo ugotoviti, kdo je udaril Smigoca. Smigoca so prepeljali v nezavestnem stanju z reševalnim avtom v bolnico v Ptuj.

Madžarski krematorij

Vse kaže, da bo imela afera madžarskega krematorija v Debrečinu za posledico kulturni boj. Prišlo je namreč na dan, da je Debrečini ni merodajno, kajti prebivalstvo je večinoma v taboru reformirane cerkve in reformistični škof je bil med prvimi ki se je zavzel za zgraditev krematorija. Dr. Vasary od notranjega ministra akt z obvestilom, da krematorij ne sme biti izročen svojemu namenu. Minister pravi v dopisu, da je župan osebno odgovoren za to, da se krematorij ne otvori. Župan mora poročati ministru, kako je mesto sploh prišlo do tega, da je zgradilo krematorij. Župan je pa v pogovoru z novinarji izjavil, da hoče na vsak način otvoriti krematorij in sežgati v njem prvo truplo, da ga

Zgradba krematorija je bila in ni v občinskem svetu soglasno odobrena in za predlog sta glasovala tudi katoliški vsenilški profesor bogoslovja Ferdinand Lang in grško-katoliški škof svetnik Papp. Župan je torej sam izvršil soglasni sklep občinskega sveta. Notranje ministrstvo tega sklepa ni razveljavilo in župan je osebno v ministrstvu opetovano gati v njem prvo truplo, da ga



Naznanilo in Zahvala

Z žalostnim srem naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da se je smrtno ponesrečil ljubljenski soprog in oče —

JOSEPH POROK

Ubil ga je v premogovniku 15. aprila 1932. na Coketon, W. Va. Rojen je bil 8. aprila 1898. v vasi Gorenje jezero pri Cirknici na Notranjskem, po domače Urhov. Bil je dober človek in zelo priljubljen ter je imel veliko prijateljev, kar se je pokazalo ob njegovem sprejmu. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu na Saint Mary pokopališču na Thomas, W. Va. Pokojni je bil član društva št. 106 J. S. K. J. na Davisu, W. Va. Najlepša hvala članom tega društva za darovane vence in sledičim: družini Mahnič, družini Jenko, družini Kenton v Davis, društvo št. 217 SNPJ, družini Kotnik, družini Korošec. Lepa hvala mojim staršem, bratom in sestram za darovane vence ter cvetlice in ker so mi toliko pomagali v žalostnih urah. Lepa hvala mojemu stricu J. Keržcu. Lepo se zahvalim onim, ki so prišli posloviti se od njega iz Pennsylvanije: John Primisar in žena, Toni Primisar, Frank Primisar, Toni Stefancic, Jos. Stefancic, Miss Pratt, Miss Krovčakova in Požar. Lepa hvala vsem skupaj za vse, kar koli ste mi pomagali v teh žalostnih urah. Srčna hvala vsem, ki so ga obiskali ob mrtvaškem odru in vsem, ki so se udeležili pogreba. Hvala tudi nosilec krste. Tebi dragi pokojnik pa želimo: Počivaj v miru in lahka ti naj bo ameriška zemlja.

Zalujoči ostali:

MARY POROK, soproga in FRANKIE, sin, star šele 8 mesecev. V starem kraju: oče in mati; sestra in dva brata. Coketon, W. Va., 25. aprila 1932

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN



V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI IN ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Naj ljubezen joče

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil I. H.

43

(Nadaljevanje.)

Še sreča, da ga prihodnji dan naznanilo nadgozdarja ni prese-
netilo, drugače bi se bil izdal.

Tako se je mogel premagati, da je očetu mirno čestital in je ž
njim pil na srečo novih zarotencov.

Juta ni pričakovala, da ga bo videla že to jutro. Brez slutnje
stopi v očetovo delovno sobo. Prijazni jutranji pozdrav ji zastane
na ustnicah, ko zagleda Erika. Njen obraz postane bel, kot njena
obleka.

— Ravno sedaj pijeva na tvoje zdravje, — zakliče vesel nad-
gozdar — ali si se vendar naspala?

Erik Berger se ji prikloni.

— Najponižneje čestitam, milostljiva gospica.

Njegov glas je bil resen in z zaničljivim pogledom, ki je bil
oster kot nož, išče njene oči, ki so bile plaho vprte v tla.

Nato pa je Erik ne pogleda več.

Ako jo je kje srečal, jo je sicer uljudno pozdravil, toda nje-
gov pogled je šel mimo nje. Čutila je njegovo zaničevanje in imo-
go je trpela po tem, četudi si tega ni mogla priznati.

Ako bi ji bil kaj očital, ako bi jo poklical na odgovor, ne bi
bila v zadregi z izgovori, toda ta zaničljivi molk — ni ga mogla
prenašati. Tega se ni mogla otresti, kakor prahu s svoje obleke in
ni mogla reči: — E, kaj me to briga! — Saj mora vendar sam ve-
diti, da ne morem poročiti gozdarja, ki je podložen mojemu očetu
in z njegovo plačo ni mogče izhajati — To si vsak dan ponavlja.

— In če Erik tega ne more razumeti, mu tudi ne morem pomagati.
Pred svetom se vendar ne smem osmešiti!

Toda njeno srce je vpiło po njem. Z veliko nevoljo je prena-
šala poljube svojega zarotenca in njegove ljubeznivosti. Z vsakim
dnem ji je bil bolj zopr. Ali je bila res brez uma, ko se mu je pu-
stila tako naglo prestrašiti?

Pogosto se ji je vse to zdelo kot puste sanje. Še vedno je upa-
la, da se bo enkrat veselo zbudila, ko bo koprneče hodila po gozdu,
da bi srečala njega, ki ga je ljubila in izmenjala z njim pozdrave
in poljube.

Vedno je skušala križati Erikovo pota. Govoriti je hotela z
njim in mu vse razložiti, prej ni mogla najti miru. Toda Erik se za
njo ne zmeni. Tuj in hladen gre mimo nje, tako da je vsakokrat v
zadnjem trenutku mine pogum. Njen sicer tako predrzen jezik
ji je vedno odpovedal.

Jezno udari z nogo ob tla, zgrabi za obleko, si zakrije obraz in
jezno ihti. S poželjivimi očmi gleda za vitko in ponosno postavo.

Erik se je znal premagovati. Nikdo, najmanj pa Juta, ni sme-
la vedeti, kake boje je imel v svojem srcu.

Nadgozdar mu pogosto pripoveduje o obeh zarotencih; kako
težko se more sprijazniti z mislijo, da bo šla hči od hiše. O Veliki
noči ali pa o Binkošti prihodnjega leta bo poroka. Počakati hoče-
jo še povisjanje Hladnika v nadporočnika.

Torej skoro še eno leto!

Erik trdno stisne ustnice. Še eno leto — toda to bo še tudi pre-
stalo.

Za trenutek pomisli, da bi vložil prošnjo za premestitev, toda
takoj zopet zavrne to misel. Vsem bi se zdelo čudno; njegov pono-
pa mu ni dovolil, da bi bežal od nezvestega dekleta.

Vsako drugo nedeljo je prihajal Maks Hladnik obiskat svoj-
nevesto, včasih tudi v blešči uniformi.

In Juta je bila živahna, vesela in šaljiva kot vedno, toda paz-
ljivo opazovalen ne bi vilo, da vse to ni bilo pristno, da je med
vsem zvenel nek tuj glas, ki se ni prilagajal celoti. In v njenih veli-
kih očeh je ležal mrščeni, nemirni sijaj.

Morala je govoriti z Erikom: ta misel jo je skoro zgrizla. Ved-
no bolj se ji je zaježala v njeno dušo. Njegovega zaničevanja ni
mogla več prenašati. Nekga dopoldneva, ko je prišel od njenega
očeta, je zopet imela priložnost srečati ga. Z uljudnim, tihim po-
zdravom je hotel mimo nje. Toda Juta mu zastavi pot.

— Erik!

Kot dih pade njegovo ime z njenih ustnic, toda slišal ga je
Njegov ogoreli obraz poblede.

— Erik, — Juta položi roko na njegovo ramo in ga zadržuje
da ni mogel dalje.

— Kaj še hoče nevesta barona Hladnika od mene? — jo vpra-
ša ledeno mrzlo ter stopi za korak nazaj, tako da ji roka pade
na njegovo ramo. Visoko vzravnani stopi pred njo in zaničevalno je
gledajo oči.

— Ne tako — prosim.

— Jaz pa prosim, milostljiva gospica, da me pustite, da gren-
dalje! — odvrne Erik z ostrim glasom. — Ako imate še kako za-
devo z menoj, tedaj govorite z menoj v hiši vaših staršev. Tuka
ni pravi prostor za to.

— Erik, — kot bi jo kdo udaril z bičem, se zgane. — Kako mo-
reš biti tako krut! Brez vsake prijazne besede! Naj ti vendar po-
vem. — Komaj je vedela, da ga je nagovarjala z nekakšno tako za-
opivim "ti". Njegov smeh jo prekrine.

— Kaj mi ima bodoča gospa baronica Hladnikova še povedati.
Kako mi more očitati, da sem krut?

— Ker sem ti vedno hotela povedati, zakaj sem se morala za-
ročiti, toda ti si se me izogibal.

— Tudi danes se ne brigam za nobeno pojasnjevanje. Noben
izgovor ne more opravičiti vašega bojazljivega in nesramnega ko-
raka.

Tedaj pa Juta ježno in preteče zakliče: — Erik, pazi na svoje
besede!

Erik skomigne z rameni. Jezni smeh preleti njegova usta.

— Naj nisem iskal nikakega razgovora še manj, da bi ga bi-
izvilil! Toda nekaj vam moram še povedati, Juta: zaničujem vas
iz dna svoje duše. To zaničevanje mi bo tudi pomagalo, da bom
svojo nore ljubezen popolnoma iztrgal iz srca.

Juta bolestno krikuje, toda Erik neusmiljeno nadaljuje ter jez-
no gleda na njo:

— Da, Juta, bila si mi nad vse, bila si mi sveta — bila si solu-
ce mojega življenja ki je dovolj rečno na veselju. In ti sama si po-
drla otelja, katerega sem ti postavil Noben Bog ne more več tega
postaviti, kar si ti tako lahkomisljeno podrla. Spočetka sem mislil,
da ne morem ničesar prenesti in tedaj sem mislil na to-le, — in u-
dari po puškinem kopitu. Juta vzdihne in ga boječe pogleda; sku-
ša ga prijeti za roko, toda Erik se ji umakne. — Da, na to sem mi-
slil! Tedaj pa si pravim: zaradi slabe ženke — Ne! Bodi mož in
pozabi! In pozabil sem — reče trdo, zategne ustnice in globoko
vzdihne.

Njeno ihtenje ga ni ganilo. Trdo govori dalje:

— Takoj spočetka si bila na jasnem: ubogega gozdarja ne bom
poročila. Bil bi ti naj samo prijazno razvedrilo, kajti tukaj ti je bi-
lo dolgočas. — In norce — je tebi vnel, vrjel tvojim zapeljivim
tvojim obljubam! Ako bi tedaj saj imela žalostni pogum, da bi mi
rekel: saj iz tujcu ne morem nič biti; zmislila sem se, uživi se v to,
potem bi bil vedel, kaj mi je storiti. Ti pa greš in se zaročiš tako

naglo s človekom, katerega si — naj bo, rajši nočem ponavljati, ka-
ko si pogosto njega sodila — se zaročiš z gospodom baronom Hlad-
nikom brez zunanje pritiska. In to mi je bilo povedano tako nepri-
javnostno in hinavsko — kot bi bil ta brezpomembni gozdarček —
jezno utihne.

Juta v obupni vije roke.

— Ne, ne, Erik; ni tako. Hotela sem ti piti, iskala sem te —
poslušaj vendar —

— Ne, ničesar nočem slišati; dovolj! — jo prekrine.

— Erik, slaba sem in boječa — ti tega ne veš. Toda tako slaba,
kot misliš, nisem. — stoka in ga plaho gleda; toda Erik stoji pred
njo kot neusmiljeni sodnik.

(Dalje prihodnjič.)

RAZVOJ SVETA GRE OD VASI K MESTU

Z vedno večjo hitrostjo narašča
število vlemest in ljudi, ki se se-
ljijo s kmetov v mesta. Razvoj sveta
gre vedno različneje od vasi k
mestu. V tem pogledu je zanimivo
delo profesorja dr. Viktorja De-
znala, ki je izšlo te dni v Bruslju.
Delo obravnava samo vlemesta, to
se pravi taka mesta, ki štejejo naj-
manj 100.000 prebivalcev. Po sploš-
ni kritiki doslej veljavnih stati-
stičnih metod je prof. Deznal ob-
delal statistične podatke o vlem-
estih in prišel do zelo zanimivih
zaključkov.

Vlemest je bilo na svetu leta
1872 komaj 164, leta 1893 že 270, l.
1902 že 326, leta 1930 pa celo že
322. Z inkorporacijo goste naselje-
nih predmestij je naraslo število
vlemest l. 1930 okroglo nad 570.

Število prebivalstva teh vlemest
znaša 196.300.000, kar pomeni 10,6
odstotka vseh prebivalcev zemlje.
Še bolj jasno sliko razvoja sveta
dobimo, če sežemo daleč nazaj. Le-
ta 1500 je bilo na svetu samo 7
mest, ki so štela nad 100.000 prebi-
valcev, 100 let pozneje že 13, 200
let pozneje 14, 300 let pozneje 21.
ttd. Največ vlemest in sicer 90 od-
pada na Ameriko. Nemčija ima 53
mest z nad 100.000 prebivalcev,
Anglija 45, Japonska 30, evropska
Rusija 25, Italija 22, Francija 20
td.

Tudi v redko naseljenih krajinih
se ljudje vedno bolj selijo z dežele
v mesta. V tem pogledu je naj-
bolj poučna Avstrija kjer prebiva
polovica vsega prebivalstva v pe-
tihi vlemestih s 3.125.000 prebiva-
lcev. Na drugi strani pa vidimo de-
žele in krajine, kjer sploh ni vlem-
est in kjer prebiva okrog 80 mi-
lijonov ljudi, torej komaj 5% pre-
bivalcev naše zemlje. Če zarišemo
vlemesta na zemljevid sveta, se
pokaže, da so v nekaterih deželah
vlemesta pogostejša, kakor v dru-
gih. Najpogostejša so vlemesta v
severozapadni Evropi od Cardiffa
do Prage in od Pariza do Kodanja.
Tu je na približno 600.000 kvadrat
km obljuden površini 108 vlemest
s 47 milijoni prebivalcev.

V starem veku so bila na svetu sa-
mo tri milijonska mesta Babilon,
Rim in Ninive. Leta 1900 je bilo pa
že 11 milijonskih mest, a leta 1930
že 32, ki so štela skupaj 63 mili-
onov prebivalcev. Od leta 1913 se
število milijonskih mest pod-
vojilo. Mest, ki so imela po 2 mi-
lijona prebivalcev, je bilo leta 1913
1, sedaj jih je pa že 11. Posebno
naglo gre ta razvoj v Evropi, kjer
je bilo l. 1870 samo 70 vlemest,
l. 1826 že 121, l. 1930 pa celo že
241. Ti podatki govorijo sami dovolj
jasno. Kažejo nam, da gre razvoj
sveta zadnja desetletja skoraj z
mrzlično naglico od vasi k mestu.

DVOJNI SAMOMOR

Te dni se je odigrala v Budim-
pešti pretresljiva rodbinska trage-
dija. 61 letni trgovec z mlečnimi
izdelki Ladislav Farago je pisal
svojim znancom, da si hoče konča-
ti življenje. Znanci so takoj prišli
k njemu in so morali njegovo sta-
novanje siloma odpreti. Farago so
našli obešenega na oknu, njegova
50 letna žena je pa ležala tudi mrt-
va na tleh.

Policija je uvedla preiskavo in
izkazalo se je, da sta se zakonca
Farago najpreje zstrupila z lumi-
nalom. Žena je vzela več strupa in
se je kmalu onesvestila. Ta čas je
pisal mož poslovilna pisma, pa je
med pisanjem zaspal. Zjutraj se je
žena zdrnila in videč nepre-
mično sededečega moža za mizo, je
misli, da je že mrtev. Stopila je k
oknu in se obesila. Čez dobro uro se
je pa mož zdrnil in zagledal po-
nočeno obešeno. Prezrel je vrvice, po-
ležil truplo na tla, ga pokril z o-
dejo in počil nanj šope rož. Po-
tem je dremal od zastoja vrvice in
se obesil na okno. Kaj je napotilo
zakonca Farago, da sta šla skup-
no v smrt, ni znano.

ŽIVLJENJE V KRISTALIH

Ali obstoji res takšen prepad
med živo in neživo naravo, ali ne
nahajamo tudi v kraljestvu neživ-
vega analogij k življenjskih poja-
vam? To je sporno vprašanje, ki
ga že tisočletja rešujejo najboljši
glave, ne da bi mogle priti do de-
finitivnega zaključka. Tem bolj
nas morajo zanimati tedaj ekspe-
rimenti s kristali, ki imajo tako
veliko ulogo v carstvu kamenin.

Že pred leti je dunajski zoolog
prof. Przibram odkril značilne po-
dobnosti med tvorbo kristalov in
razvojem živih bitij. Kristali in bit-
ja zavzemajo po svojih zakonih ti-
pične oblike. Oboji kažejo temelj-
no lastnost življenja: rast. Še več:
če odrežemo deževniku glavo, mu
zraste znova. Toda kristali zmoro-
jo isto tako to umetnost, kakor je
poka'al Przibram. Če odbijemo
kristalu vrh, mu ta znova zraste.
In to ne s preprostim pritokom
delecev od zunaj, iz raztopine, tem-
več kakor pri bitjih s pregrupacijo
delecev — od znotraj. Tako je prof.
Przibram na ta način odkril še celo
vrsto inace z razvojno mehaniko
organizmov.

V najnovejšem času je našel pra-
ški mineralog prof. Čermak na-
daljnje presenetljive analogije med
kristali in bitji. V carstvu krista-
lov naletimo n. pr. na neko vrsto
okuženja in imunosti kakor pri ži-
valih in rastlinah. Primer za to
nam je recimo prenasajena raz-
stopina kakšne natrijeve soli. Če
se je dotaknemo s kakršnikoli tu-
jimi snovmi, tudi kristalnimi, se
ne spremeni — toda pod pogojem.

da delamo to prav tako "aseptič-
no" in "sterilno" kakor kirurg
pri operaciji, tako da so roke, oro-
dja, zrak popolnoma prosti vsakih
kali — namreč kali dotične natri-
jeve soli. Če pa damo k razstopi-
ni najmanjši kosček kakšnega kri-
stala natrijeve soli, tedaj smo snov
"okužili", inficirali in se takoj
kristalizira.

Tudi imunost nahajamo, kakor
smo rekli, v življenju kristalov.
Kristali, ki so se izločili v vročini,
niso infekciozni. Imunost in o-
kužljivost sta tako specifični, da ju
lahko uporabimo naravnost za u-
gotovitev določene kemične snovi
v najmanjših količinah. Raztaljena
količina galuna se da inficirati n.
pr. samo s kristali galuna, z dru-
gimi kristalnimi klicami pa ne. Če
imamo tedaj kristalni prašek pred
seboj in bi radi ugotovili, da-li je
galun, tedaj nam ni treba druge-
ga, nego da izvedemo poskus in-
fekcije. Če se dotaknemo z njim
raznih raztaljenih snovi, ostanejo
nespremenjene. Čim pa je razta-
ljena snov galunasta, se spremeni
kakor pod čarovno palico v kri-
stale. Takšne "cepljene" poskuse
celajlo bakterijolog z bakterijami
na živalih, da spoznajo naravo teh
bakterij.

Končno je Čermak ugotovil, da
se okrepitve kakšne raztaljene
snovi po infekciji s kristalnimi
kalmi izvrši tako, kakor se razširja
kakšen dražljaj v organizmih po
našicah in živcih. Pri tem se po-
javljajo celo električni toki, kakor
jih je biologija odkrila v živem
živu. — Ali smemo iz vsega tega
sklepati, da kristali živijo in da ni
bitstvenih razlik med živo in neži-
vo naravo? To je vprašanje, ki ga
navzlic vsemu še nismo rešili, da
najdemo še prepolno analogij: —
kapljica šelaka obkroža stekleno
palico kakor ameba svojo hrano, iz
železnih soli nastajajo v določenih
raztopinah rastlinam podobne
tvorbe, ledene cvetke posnemajo
oblike živih cvetk, tekoči kristali
se vedejo kakor živa bitja, se pla-
zijo, rasejo, celo množijo z delit-
vijo itd. To so veliksanske podob-
nosti, ki nam nudijo vsaj točen
vpogled v fizikalne in kemične si-
le, ki ravnavo življenje. Če je pa to
življenje samo na sebi — na to
nam današnja znanost še ne more
odgovoriti.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega pre-
jemate, je razvidno, kdaj vam je
naročnina posla. Ne čakajte toraj
da se Vas opominja, temveč obno-
vite naročnino ali direktno, ali pa
pri enem sledečih naših zastopnikov

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, A. Saffa
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Butchar
Chicago, Joseph Bish, J. Bevil
J. Lukanic, Andrew Spillar

KANSAS

Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Zagar

MARYLAND

Steyer, J. Černe
Kitzmillier, Fr. Vodopivec

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, Fran-
Pucelj

MONTANA

Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouze

NEBRASKA

Gibbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatic
Waukegan, Jože Zelenc

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA

Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Fanian
Washoe, L. Champa

NEW YORK

Gowanda, Karl Strniša
Little Falls, Frank Masle

OHIO

Barberton, John Balant, Joe H.
Cleveland, Anton Bobek, Cha-
Karlinger, Jacob Resnik, John Slap-
nik, Frank Zadnik.

OREGON

Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kurš-
Niles, Frank Kogovšek
Warren, Mrs. F. Rachar
Yonastown, Anton Kikelj

OREGON

Oregon City, Ore., J. Kobla-

SHIPPING
NEWS

29. aprila:
Columbus, Cherbourg, Bremen
Homer, Cherbourg
Saturnia, Trst in Dubrovnik

30. aprila:
ile de France, Havre
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotter-
dam

4. maja:
Berengaria, Cherbourg

5. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

6. maja:
Olympic, Cherbourg

7. maja:
Mauretania, Cherbourg,
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

12. maja:
Europa, Cherbourg, Bremen
New York, Cherbourg, Hamburg

14. maja:
Paris, Havre
Aquitania, Cherbourg
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotter-
dam

17. maja:
Columbus, Cherbourg, Bremen
Volcania, Dubrovnik, Trst

19. maja:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

20. maja:
Homer, Cherbourg

21. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Statendam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

25. maja:
Berengaria, Cherbourg

26. maja:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

27. maja:
France, Havre
Olympic, Cherbourg

28. maja:
Europa, Cherbourg, Bremen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotter-
dam
St. Louis, Cherbourg, Hamburg

SKUPNO POTOVANJE PO ZNIŽANIH CENAH

Vsem potnikom, ki žele potovati
v stari kraj v večji družbi svojih
rojakov, se nudijo sledeča skupna
potovanja:

29. APRILA na moderni ladji Saturnia
na Trst. Priporočljivo za one, ki ho-
čejo vzeti seboj sv. avtomobil in z i-
potnike z velikimi družinami ali obli-
prtljago. Do Trsta 3. razred \$90.—, tu-
ristovski razred \$110.—, 2. razred \$130.—,
Returkarta do Trsta \$199.—, 2. razred \$214.—,
turistični razred \$199.—, 2. razred \$214.—.

4. MAJA na orjaškem parniku Be-
rengaria od Cunard Linije. Izvrstne ka-
bine, izborna hrana, fina postrežba, obil-
to zabave. Karta do Ljubljane \$87.94 do
Zagreba \$89.43, do Trsta \$82.—, Retur-
karta do Ljubljane ali Zagreba \$148.—,
do Trsta \$132.—.

17. MAJA drugo skupno potovanje na
Trst in sicer na moderni ladji Vulcania.
Cene iste kot na Saturniji 29. aprila.

3. JUNIJA na parniku Ile de France.
To bo glavno skupno potovanje na fran-
coski liniji. Karta do Ljubljane stane
\$86.73, do Zagreba \$88.32, do Trsta \$82.—,
Returkarta do Ljubljane ali Zagreba
\$148.—, do Trsta \$132.—. Treba je, da
se takoj priglasi.

15. JUNIJA se vrši glavni izlet na
Cunard Liniji in sicer na parniku Be-
rengaria. Cene iste kakor 4. maja.

9. JULIJA je drugo skupno potovanje
Francoske Linije za Slovence. Cene iste
kakor 3. junija.

Ako želite potovati s kakim drugim
parnikom ali s kakim drugim časom,
vare lanko in radi ustrežne, ker za-
stopamo vse važne linije. Pišite po na-
vozni red, cenik kart in druga pojasnila.

LEO ZAKRAJŠEK
GENERAL TRAVEL SERVICE
1359 Second Ave. New York, N. Y.

SKUPNO POTOVANJE SLOVENCEV

Kakor vsako leto je zadnjih deset let, tako priredi —
FRANCOSKA LINIJA

tudi letos več skupnih potovanj za svoje slovenske prijatelje. Prvo
teh skupnih potovanj se vrši na priljubljem brzoparniku

ILE DE FRANCE 3. JUNIJA

na katerem je v njegovi kratki zgodovini potovalo več Slovencev kakor na
vsakem drugem parniku. Poseben sprejemalec bo šel s potniki prav do
Ljubljane ter